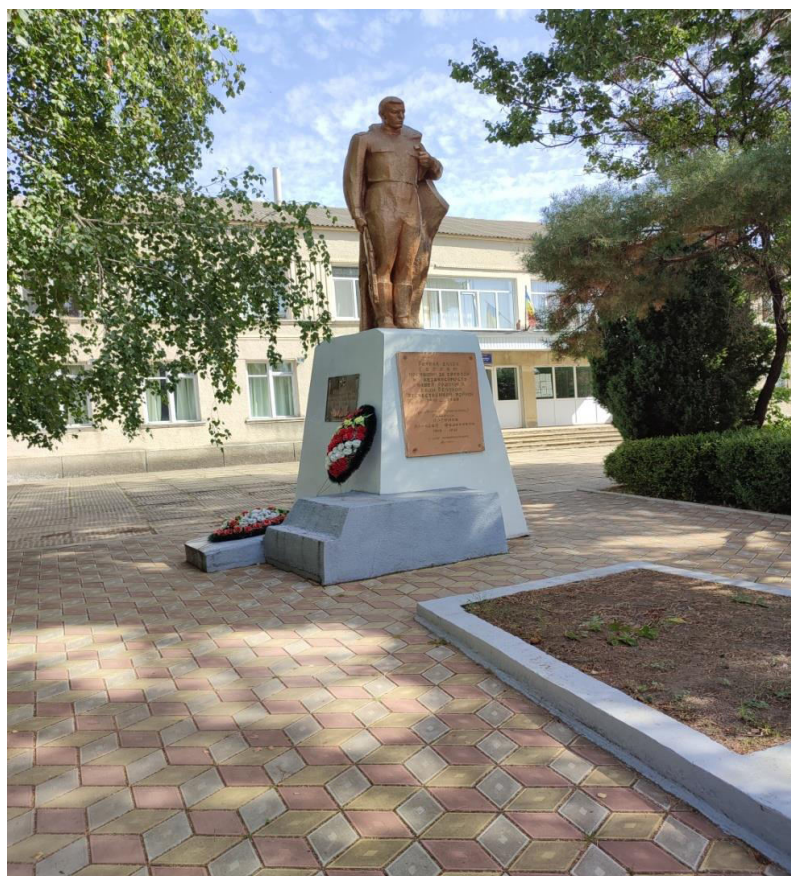

*Aprobată prin
Decizia Consiliului Local
a comunei Ciolacu Nou
Nr. ____ din 18.09.2023*

Primar: HÎRBU Lilia

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI CIOLACU NOU (raionul Fălești)

PERIOADA DE IMPLEMENTARE 2023-2030

CUPRINS

ABREVIERI	4
INTRODUCERE	5
1. CAPITOLUL I. ELABORAREA SDSE	6
Principii ale procesului de Planificare	6
Procesul de Planificare strategică	7
Formarea grupului de lucru	8
Desfășurarea întâlnirilor de tip focus-grup	8
Efectuarea sondajului opiniei publice	8
Corelarea SDSE cu alte documente de politici publice	14
2. CAPITOLUL II. PROFILUL SOCIO - ECONOMIC	16
Amplasarea geografică	16
Capitalul natural	17
Potențialul uman	18
Infrastructura fizică și utilități	19
Infrastructura socială	20
Patrimoniul cultural	22
Economia locală	23
Administrația publică locală	24
3. CAPITOLUL III. ANALIZA SWOT	26
4. CAPITOLUL IV. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI	31
Viziunea	31
Misiunea	31
Valorile	31
Obiective strategice și specifice	31
5. CAPITOLUL V. PLANUL DE ACȚIUNI	34
Obiectivul strategic OS 1. Dezvoltarea infrastructurii fizice și protecția mediului ambiant	34
Obiectivul strategic OS 2. Atragerea investitorilor și dezvoltarea economiei locale	37
Obiectivul strategic OS 3. Dezvoltare instituțională și îmbunătățirea calității serviciilor publice locale	39
Obiectivul strategic OS 4. Promovarea patrimoniului local și susținerea implicării civice	41
6. CAPITOLUL VI. BUGETUL	43
7. CAPITOLUL VII. PLANUL DE IMPLEMENTARE	44
Principii ale procesului de implementare	44
Etapе de implementare	44
Planul anual al APL	44
Responsabilități și roluri de implementare	45
Riscuri în procesul de implementare	46
8. CAPITOLUL VIII. STRATEGIA DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE	47
Monitorizarea implementării	47

8.2.	Evaluarea implementării	48
8.3.	Raportarea implementării	48
9.	CAPITOLUL IX. IMPACTUL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI	50
9.1.	Mediul	50
9.2.	Infrastructura	50
9.3.	Economia	50
9.4.	Social	50
9.5.	Cultural	50
10.	ANEXE	51
10.1.	Anexa nr. 1 Planul anual de activitate	51
10.2.	Anexa nr. 2 Lista de verificare pentru monitorizare	51
10.3.	Anexa nr. 3 Lista de evaluare pentru evaluarea anuală	52
10.4.	Anexa nr. 4 Structura raportului anual de evaluare	52
10.5.	Anexa nr. 5 Structura raportului anual de evaluare	53
10.6.	Anexa nr. 6 Rezumatul discuțiilor de tip focus-grup	54

Lista tabelelor

<i>Tabelul 1. Date generale</i>	<i>16</i>
<i>Tabelul 2. Repartizare populației ocupate și șomere.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabelul 3. Grădinițele din comuna Ciolacu Nou, date generale.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabelul 4. Asociațiile obștești, comuna Ciolacu Nou.....</i>	<i>21</i>
<i>Tabelul 5. Întreprinderile locale după forma organizării.....</i>	<i>23</i>
<i>Tabelul 6. Efectivul de animale</i>	<i>24</i>
<i>Tabelul 7. Analiza SWOT Mediu</i>	<i>26</i>
<i>Tabelul 8. Analiza SWOT Populație</i>	<i>27</i>
<i>Tabelul 9. Analiza SWOT Infrastructură</i>	<i>27</i>
<i>Tabelul 10. Analiza SWOT Cultură</i>	<i>28</i>
<i>Tabelul 11. Analiza SWOT Economie.....</i>	<i>28</i>
<i>Tabelul 12. Analiza SWOT Administrare.....</i>	<i>29</i>
<i>Tabelul 13. Matricea cadru a Strategiei.....</i>	<i>33</i>
<i>Tabelul 14. Buget 43</i>	
<i>Tabelul 15. Potențiale riscuri și acțiuni de gestionare</i>	<i>46</i>

Lista figurilor

<i>Figura 1. Structura eșantionului după vârstă.....</i>	<i>9</i>
<i>Figura 2. Structura eșantionului în dependență de ocupația rezidenților.....</i>	<i>9</i>

Figura 3. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind mai multe elemente de infrastructură și servicii publice din comună	11
Figura 4. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind activitatea autorităților publice locale	11
Figura 5. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind desfășurarea unor activități ale autorității publice locale.....	12
Figura 6. Amplasarea comunei Ciolacu Nou în raionul Fălești	16
Figura 7. Relieful, comuna Ciolacu Nou	17
Figura 8. Repartizarea fondului funciar, comuna Ciolacu Nou.....	18
Figura 9. Elemente de infrastructură socială, comuna Ciolacu Nou.....	20
Figura 10. Case de cultură, comuna Ciolacu Nou.....	22
Figura 11. Legătura dintre documentele de politici publice și documentele de planificare.....	45

ABREVIERI

AEE – Agenția de Eficiență Energetică

APL - Autoritate Publică Locală

BL – Bugetul Local

BR – Bugetul Raional

CIS – Comisia pentru Implementarea Strategiei Strategice

FEN – Fondul Ecologic Național

FIDA – Proiectul de Finanțare Rurală și Dezvoltare a Întreprinderilor

FISM – Fondul de Investiții Sociale din Moldova

FNDRL – Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală

FRN - Fondul Rutier Național

GT – Gospodărie Țărănească

ÎI – Întreprindere Individuală

LNOB – principiul „nimeni să nu fie lăsat în urmă”

O.S. – Obiective specifice

ODIMM – Organizație pentru Dezvoltarea Sectorului IMM

OS – Obiective strategice

PA – Strategia de Acțiuni

PPP – Parteneriat Public Privat

RM – Republica Moldova

SA – Societate pe Acțiuni

SDSE – Strategia de Dezvoltare Socio-Economică

SRL – Societate cu Răspundere Limitată

UAT - Unitate Administrativ Teritorială

INTRODUCERE

Strategia de Dezvoltare Socio – Economică (în continuare SDSE) este documentul de bază al autorității publice locale, care completează sistemul planificării strategice la nivel local. Acest document a fost elaborat în conformitate cu HG386/2020 din 17.06.2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a comunei Ciolacu Nou din raionul Făleşti reprezintă un ansamblu de acțiuni corelate și orientate spre continua dezvoltare a comunei în următorii 7 ani, care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor stabilite la nivel local, raional și național. Strategia este documentul de identitate al primăriei, documentul central de la care derivă toate acțiunile autorităților pe parcursul următorilor ani, și, ca urmare, reprezintă atât un instrument de planificare a politicilor la nivelul autorităților, cât și un instrument de management și comunicare pentru acestea.

Scopul elaborării prezentei Strategii este îmbunătățirea condițiilor social-economice de trai a populației comunei Ișcălău și facilitarea dezvoltării ascendente durabile a comunei prin crearea unui echilibru între activitățile de interes public, economic, social, ecologic și cultural. Atingerea acestui scop va conduce la: reducerea decalajului între comună și oraș, modernizarea infrastructurii, reducerea emigrării populației, atragerea forței de muncă calificate, susținerea diversificării și modernizării economiei rurale, asigurarea accesibilității la o varietate de servicii sociale calitative, valorificarea potențialului turistic rural, managementul efektiv al resurselor naturale și al deșeurilor.

Conținutul Strategiei este sistematizat și prezentat prin intermediul a 10 capitole în modul următor:

1. Capitolul I. Elaborarea Strategiei. În cadrul acestui capitol este expus procesul care a fost parcurs de echipa formată, și concordanța strategiei prezente cu alte documente de politici publice.
2. Capitolul II. Profilul socio-economic. Acest capitol este format din 8 subcapitole care reprezintă analiza comunei efectuată în baza informației furnizate de APL, vizitelor în comună, și în baza altor forme de cercetare utilizate.
3. Capitolul III. Analiza SWOT. În acest capitol sunt prezentate punctele tari și slabe ale comunei.
4. Capitolul IV. Cadrul general al Strategiei. Este capitolul în care sunt expuse misiunea, viziunea, și detalierea obiectivelor strategice stabilite, care constituie fundamentul planului de acțiuni.
5. Capitolul V. Planul de acțiuni. Unul din cele mai consistente capitole, aici sunt expuse 3 tabele, care împreună formează tabloul de bord al acestei Strategii, datorită faptului că sunt prezentate detaliat obiectivele specifice, programele, tipurile de proiecte/acțiuni, sursele de finanțare și indicatorii.
6. Capitolul VI. Bugetul. În acest capitol este prezentat bugetul estimat pentru implementarea Strategiei, repartizat pe obiective strategice și programe.
7. Capitolul VII. Planul de implementare. În acest capitol este prezentat un minim de condiții și acțiuni ce trebuie respectate și aplicate de către persoanele responsabile de implementarea Strategiei.
8. Capitolul VIII. Strategia de monitorizare și evaluare. În acest capitol e menționat un set de principii și procese ce vor fi respectate în procesul de monitorizare și evaluare.
9. Capitolul IX. Impactul implementării Strategiei. În acest capitol sunt menționate rezultatele și efectele pozitive ale implementării prezentei Strategii în comuna Ciolacu Nou.
10. Anexe. În acest compartiment sunt prezentate mai multe formulare-tip recomandate pentru a fi utilizate în procesul de implementare, monitorizare și evaluare a Strategiei, altele.

Totodată, SDSE ține să pună accent pe responsabilitatea primăriei și a Consiliului Local al comunei Ciolacu Nou față de implementarea planului de acțiuni, care se efectuează prin intermediul planurilor anuale de activitate ale primăriei, ce vor prevedea măsuri concrete de realizare a Strategiei, constituind astfel și un instrument de monitorizare și evaluare a acesteia. Periodic, planul de acțiuni necesită să fie revizuit, ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel raional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

1. CAPITOLUL I. ELABORAREA SDSE

Principii ale procesului de Planificare

Procesul de planificare strategică a fost fundamentat pe următorul set de principii necesare pentru dezvoltare socio-economică locală. În rezultat, acest document s-a elaborat în baza a 4 principii:

- încredere și respect;
- împreună suntem mai puternici;
- dezvoltare locală durabilă și integrată;
- dezvoltare locală echitabilă pentru fiecare.

În continuare sunt explicate principiile urmate în procesul de planificare strategică și care integrează principiile egalității de gen și ale drepturilor omului.

Încredere și respect.

Încrederea și respectul între membrii comunității și instituțiile autorității publice locale, între diferiții membri ai comunității, între grupuri și organizații, reprezintă condiții prealabile pentru implicarea tuturor factorilor interesați și formarea parteneriatelor, pentru colaborarea și cooperarea lor în cadrul procesului de dezvoltare. **Integritatea, responsabilitatea și transparența** sunt cele trei ingrediente principale pe baza cărora se construiește respectul și încrederea. Foarte important ca acestea să fie inițiate, facilitate și asigurate în primul rând de către reprezentanții autorității publice locale și anume: primarul și consiliul local. **Integritatea** înseamnă ca reprezentanții autorității publice locale să nu abuzeze de poziția pe care o ocupă în scopul satisfacerii unor interese personale, proprii sau ale unor membri de familie sau prieteni. **Responsabilitatea** înseamnă ca reprezentanții autorității publice locale să fie răspunzători de acțiunile ce le întreprind, să fie capabili să explice, să clarifice și să justifice faptele. **Transparența** înseamnă ca reprezentanții autorității publice locale să fie ușor de înțeles și deschiși, direcți și sinceri în orice discuție, tranzacție și activitate.

Împreună suntem mai puternici.

Împreună suntem mai puternici este despre faptul că procesul de dezvoltare locală se efectuează prin participare și parteneriat. **Participarea** este procesul prin care persoanele fizice și grupurile cu diverse competențe, reprezentând diferite interese, sunt implicate în procesul de planificare sau de implementare a soluțiilor. În acest sens, autoritățile locale, care sunt și inițiatorii procesului de planificare, au identificat persoanele, grupurile și organizațiile care au fost implicate în proces. Participarea poate fi efectuată parțial sau total prin implicarea în următoarele nivele: informare, consultare, luarea deciziilor. **Parteneriat** înseamnă structurarea relațiilor clare cu diferitele organizații și grupuri implicate. Acest tip de relații poartă denumirea de parteneriate, ele se pot crea între două sau mai multe părți care au scopuri comune și compatibile și sunt de acord să lucreze împreună pentru atingerea lor, o anumită perioadă de timp.

Dezvoltare locală durabilă și integrată.

Dezvoltarea locală este un proces pe termen lung care trebuie să se efectueze prin dezvoltare durabilă și integrată. **Durabilitatea** se referă la faptul că rezultatele procesului de dezvoltare trebuie să se mențină în timp, fără să se diminueze, acest lucru este posibil numai în cazul în care o comunitate nu își va epuiza toate resursele. **Dezvoltarea durabilă** înseamnă să trăim și să ne dezvoltăm în limitele capacității resurselor noastre. **Dezvoltarea integrată** presupune că nu vom dezvolta un domeniu (economic, social sau de mediu) fără să le luăm în considerare pe celelalte două și vom evita să acționăm în folosul unuia, în detrimentul celorlalte. **Integrarea** în procesul de dezvoltare are loc pe 3 direcții: integrarea celor trei domenii de dezvoltare, integrarea intereselor persoanelor fizice și a diferitelor grupuri și integrarea SDSE cu alte documente de politici publice regionale, sectoriale și naționale.

Dezvoltare locală echitabilă pentru fiecare.

Dezvoltarea locală echitabilă se efectuează prin incluziune socială și șanse egale pentru fiecare. **Incluziunea socială** implică acțiuni care să conducă la schimbarea circumstanțelor și comportamentelor care generează (s-au au generat) fenomenul de excludere socială, provocată de cercul vicios al stereotipurilor, al prejudecăților și discriminării. societate este cu atât mai puternică, cu cât folosește

abilitățile, experiența și energia tuturor membrilor săi. O comunitate este cu atât mai puternică, cu cât folosește abilitățile, experiența și energia tuturor membrilor săi. **Egalitatea de șanse** înseamnă eliminarea discriminării și inegalităților care afectează viețile femeilor și bărbaților, tinerilor și bătrânilor, membrilor minorităților etnice, persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu convingeri religioase sau orientare sexuală diferite. Nici o ființă umană nu ar trebui să fie discriminată din cauza acestor caracteristici asupra cărora oricum nu deține controlul.

Primarul este responsabil în primul rând să asigure înțelegerea acestor principii de către membrii comunității și că acestea să fie aplicate atât în procesul de planificare strategică cât și în implementarea ulterioară a SDSE prin intermediul planurilor de activitate anuale ale APL.

Procesul de Planificare strategică

SDSE a comunei Ciolacu Nou pentru anii 2023-2030 a fost elaborată într-un mod participativ, conform metodologiei și cadrului legal existent în acest domeniu. În acest sens, s-au aplicat recomandările expuse în Hotărârea Guvernului nr. HG386/2020 din 17.06.2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice. Strategia de față este un document de politică publică, care va ghida acțiunile administrației publice locale, în următorii 7 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a comunei.

Procesul de planificare strategică are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei pe o perioadă de 7 ani. Una dintre activitățile-cheie în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor și problemelor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a comunei. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică parcurse:

- pregătirea;
- analiza situației existente;
- stabilirea valorilor, viziunii și misiunii;
- identificarea, formularea și prioritizarea scopurilor și obiectivelor;
- elaborarea planului de acțiuni;
- aprobarea SDSE de către consiliul comunal.

Post aprobare are loc implementarea SDSE cu demararea altor procese concomitente precum monitorizarea și evaluarea implementării acesteia, în rezultat revizuirea și ajustarea documentului conform necesităților apărute pe parcursul a 7 ani.

Considerând faptul că acest document va servi drept instrument de management, unul din elementele cheie al Strategiei este Planul de acțiuni, deoarece acesta reprezintă fundamentul pentru elaborarea planurilor anuale de activități la nivelul autorității publice locale.

Sunt câteva lucruri care trebuie să fie asigurate în procesul de elaborare, chiar dacă acestea vor fi intens utilizate abia la etapa de monitorizare și evaluare a implementării SDSE. Primul aspect este formularea corectă, și în conformitate cu realitatea și necesitățile comunei, a obiectivelor strategice și specifice. Al doilea aspect este identificarea, stabilirea și estimarea indicatorilor optimi relevanți pentru obiectivele formulate. Importanța indicatorilor constă în faptul că aceștia arată cum rezultatele scontate vor fi măsurate, și până la ce nivel aceste rezultate estimate au fost atinse. Respectiv, în cadrul monitorizării și evaluării se estimează în ce măsură ținta obiectivului a fost atinsă comparativ cu angajamentul autorității responsabile de implementare a SDSE, considerând desigur punctul „zero” de pornire.

Consultările Strategiei urmează să fie organizate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional prin diferite modalități precum: plasare pe paginile web, transmiterea pe poșta electronică a proiectului părților interesate și în caz de necesitate organizarea dezbaterilor publice, audierilor publice, altele.

În contextul celor expuse mai sus, comuna Ciolacu Nou din raionul Fălești, planifică să însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa. Existența unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă mult mai organizată și focusată, în cadrul căreia se pot valorifica oportunități

și se pot utiliza productiv resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheiat și când există o bună coordonare la nivel strategic.

Formarea grupului de lucru

Echipa de lucru pentru exercițiul de planificare strategică a comunei Ciolacu Nou, raionul Fălești a fost formată din membri ai comunității locale investiți cu încredere pentru a reprezenta și a transmite problemele, necesitățile și soluțiile identificate de locuitori, cu scopul de îmbunătățire a calității vieții și dezvoltării durabile în comună. Membrii echipei au făcut selecții astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a SDSE. În acest sens **componenta grupului de lucru este următoarea:**

- 1. Liderul echipei.** Rol de conducere a fost asumat de primarul comunei Ciolacu Nou, doamna Lilia HÎRBU.
- 2. Coordonatorul de proces.** Rol de consultant a fost asumat de compania Proect-Com SRL.
- 3. Participanții procesului.** Rolul de participare și implicare civică a fost asumate de către:
 - secretarul consiliului comunal, domnul Vladimir PIVOVARI;
 - specialist impozite, doamna Aculina SALAMANDÎC;
 - contabil sef, doamna Anjelica DREGLEA;
 - contabil, doamna Iulia TINCUI;
 - șef Casa de Cultură Ciolacu Nou, Președintele Comitetul coordinator Local - doamna Svetlana COSOVAN;
 - Liderul Grupului de inițiativă Locală-Lidia VORONIUC;
 - bibliotecar, Biblioteca publică satească Ciolacu Vechi, Rimma HUZUN;
 - bibliotecar, Biblioteca publică teritorială Ciolacu Nou, Vasiliu COZMAC.

Desfășurarea întâlnirilor de tip focus-grup

Procesul de planificare strategică este un proces participativ, cu scopul de a se asigura comunicarea atât pe verticală respectând principiile de jos în sus și de sus în jos, cât și pe orizontală cu scopul de a asigura funcționalitatea și cooperarea între membrii comunității, au fost efectuate la data de 02 Mai 2023 trei focus grupuri cu reprezentanți ai celor 3 sectoare: public, antreprenorial și civic. În cadrul strategiei sunt expuse principalele idei comunicate și argumentate în cadrul acestor discuții, iar la final de document sunt anexate rezumate ale acestor discuții.

Efectuarea sondajului opiniei publice

Procesul de planificare strategică a fost precedat de un sondaj sociologic de opinii. Sondajul a fost efectuat prin intermediul platformelor online, conținutul chestionarului și rezultatele sondajului sunt anexate la prezentul document. În baza informațiilor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă populația comunei. Sondajul a fost efectuat în perioada 02.05.2023 – 02.06.2023. În urma procesării datelor chestionarelor completate au rezultat următoarele concluzii care sunt expuse conform întrebărilor din chestionar:

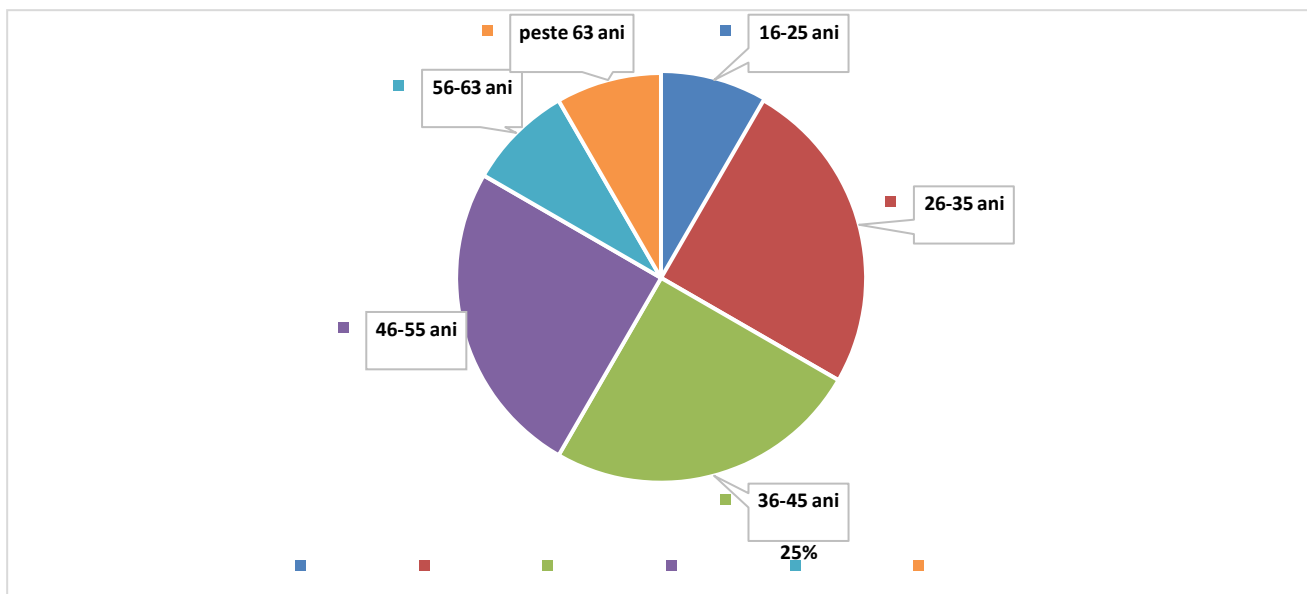
1. Structura eșantionului după sex.

80% din respondenți sunt femei, în timp ce doar 20% bărbați.

2. Structura eșantionului după vârstă:

În funcție de vârstă, structura eșantionului rezultat este prevalat în cote egale de persoanele cu vârsta cuprinsă între 26-35 ani, 36-45 ani și 46-55 ani, după care urmată în măsură egală de categoriile de vârstă 16-25 ani, 56-63 ani și peste 63 ani.

Figura 1. Structura eșantionului după vârstă

Sursa: [rezultate sondaj de opinie comuna Ciolacu Nou](#)

3. Structura eșantionului după rezidență:

În funcție de rezidență, 92% din respondenți sunt rezidenți ai comunei Ciolacu Nou.

4. Structura eșantionului după locul de trai la momentul de față:

În acest sens 84% din respondenți locuiesc la moment în comuna Ciolacu Nou, în timp ce 8% nu locuiesc în comună dar oricum sunt în Republica Moldova în timp ce celelalte 8% din respondenți nu sunt în țară (fiind plecați la muncă peste hotare și nu planifică să se întoarcă).

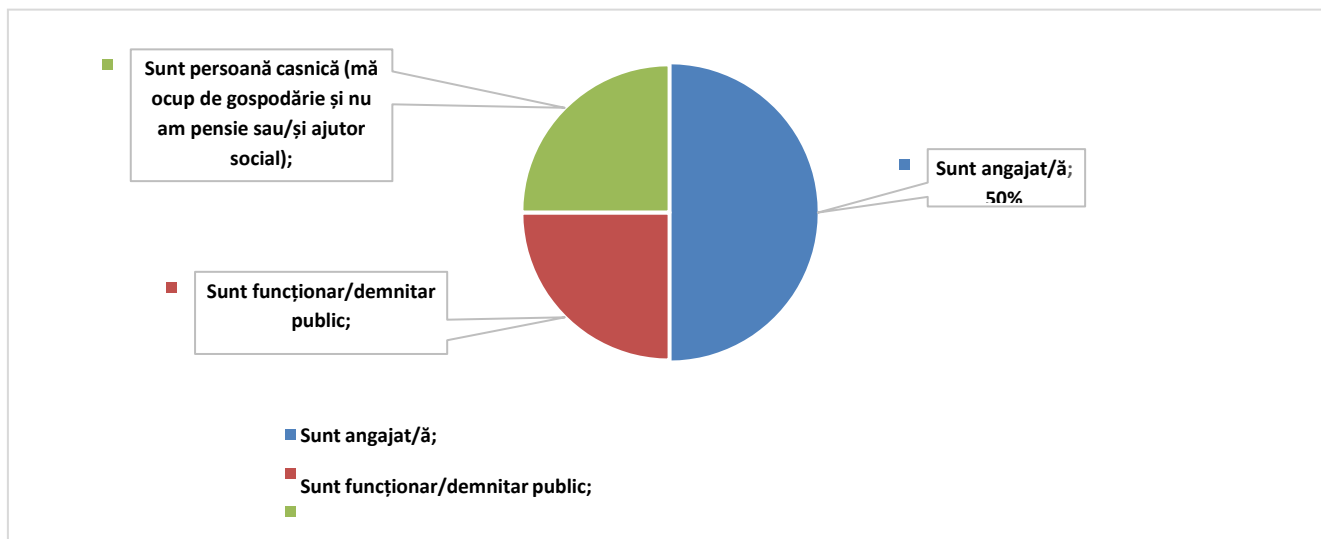
5. Structura eșantionului în dependență de studiile efectuate:

Conform rezultatelor 38% din respondenți dețin studii universitare, 34% au absolvit școli/colegii de specialitate în timp ce 28% dețin studii gimnaziale.

6. Structura eșantionului în dependență de ocupația rezidenților:

Mai bine de 50% din respondenți sunt persoane angajate în sectorul antreprenorial și asociativ, în timp ce 25% sunt funcționari publici și alte 25% sunt neangajați.

Figura 2. Structura eșantionului în dependență de ocupația rezidenților

Sursa: [rezultate sondaj de opinie comuna Ciolacu Nou](#)

7. Structura eșantionului după domeniul de activitate:

Conform rezultatelor sondajului 42% din respondenți activează în domeniul educație și cultură, 14% în domeniul administrației publice, după care urmează în cote egale respondenți care lucrează în domenii precum: infrastructură și servicii publice, asistență socială, comerț și agrement, societate civilă și mobilizare comunitară.

8. Infrastructură, servicii și activități care plac locuitorilor:

La această întrebare deschisă, răspunsurile respondenților au fost diverse. Printre cele mai populare răspunsuri au fost despre:

- iluminatul stradal, reparația drumurilor prin pietruirea anuală a câte o porțiune de drum, amenajarea casei de cultură, amenajarea terenului de joacă, grădinițele de copii bine amenajate și dotate cu strictul necesar, apeduct și apă potabilă;
- activitatea casei de cultură, cum se petrec sărbătorile comune, activități culturale cu copii și locuitorii;
- convorbirea primarului cu cetățenii, activitatea primăriei;
- biserica locală.
- cantina pentru persoanele în etate pe perioada rece a anului;

9. Problemele care îngrijorează populația cel mai mult sunt următoarele:

- managementul deșeurilor astăzi și prezența gunoiștilor neautorizate în toate cele 5 sate, necesitate în organizarea transportului lunar pentru deșeuri;
- necesitate în amenajarea mai multor terenuri de joacă pentru copii, împădurirea terenurilor degradate și necesitatea de parcuri de odihnă în sate;
- lipsește acces la apa potabilă pentru consum, lipsa canalizației în comună cauzează poluarea apelor subterane, lipsa conectării localităților la sistemul de aprovizionare cu gaze;
- lipsa iluminatului stradal în sat. POCROVCA și iluminarea totală a celor 5 localități,
- necesitate în repararea drumurilor pe întreg satul în toate cele 4 sate (sat. Șoltoiaia drumul a fost reparat), necesitate în repararea drumurilor care unesc satele între ele (Ciolacu Nou-Șoltoiaia), necesitate în reparația trotuarelor pentru pietoni;
- construcția unei stații de oprire a autobuzului școlar în satul Șoltoiaia;
- necesitate în repararea acoperișului clădirii grădiniței Ciolacu Vechi, reparația sălii de baie grupa mică a grădiniței Ciolacu Vechi, reparația încăperii spălătoriei în grădinița Făgădău, instalarea sistemului de ventilație în toate cele 3 grădinițe;
- necesitate în repararea clădirilor căminelor culturale în satele Ciolacu Nou-sala mare, acoperișul, fațadele laterale; Ciolacu Vechi-acoperișul, tavanele pe interior, fațada; Șoltoiaia- tavanul în sala mare, pragul de la intrare, fațada edificiului.
- lipsa locurilor de muncă bine plătite cu contract de muncă pe durată nedeterminată și cu implicare anul împrejur;
- lipsa farmaciilor locale.

10. Cele mai importante surse de poluare în zonă:

Printre cele mai importante surse de poluare din zonă, respondenții au enumerat următoarele:

- puține spații verzi și incendierea vegetației uscate;
- gunoiștile neautorizate și aruncarea gunoiului în preajma bazinelor acvatice, râurilor și râpelor;
- utilizarea pesticidelor de către agricultorii mari;
- lipsa canalizării, faptul că apele reziduale poluează apele subterane;
- lipsa programelor de educație și instruire pentru locuitori și lipsa infrastructurii care ar permite gestionarea corectă a gunoiului produs atât de locuitori cât și de antreprenori;
- procesele industriale din zonă și fluxul mare de automobile.

11. Gradul de mulțumire a cetățenilor de următoarele elemente de infrastructură și servicii publice din comună:

Conform rezultatelor sondajului, s-a constatat că gradul de mulțumire a respondenților diferă. Astfel respondenții au arătat un grad de mulțumire mai mare pentru: construcția apeductului și serviciul de alimentare cu apă, siguranța și ordinea publică, serviciile de educație preșcolară și menținerea gimnaziilor în localitate. Un grad relativ mediu de mulțumire a respondenților a fost înregistrat pentru: iluminatul public, serviciile sociale, serviciile de urgență și serviciile de sănătate. În timp ce un grad mare de nemulțumire a fost atribuit de respondenți pentru: străzi și drumuri, administrarea bazinelor acvatice, administrarea parcurilor și spațiilor verzi, curățenia și gestionarea deșeurilor, lipsa transportului public, trotuare.

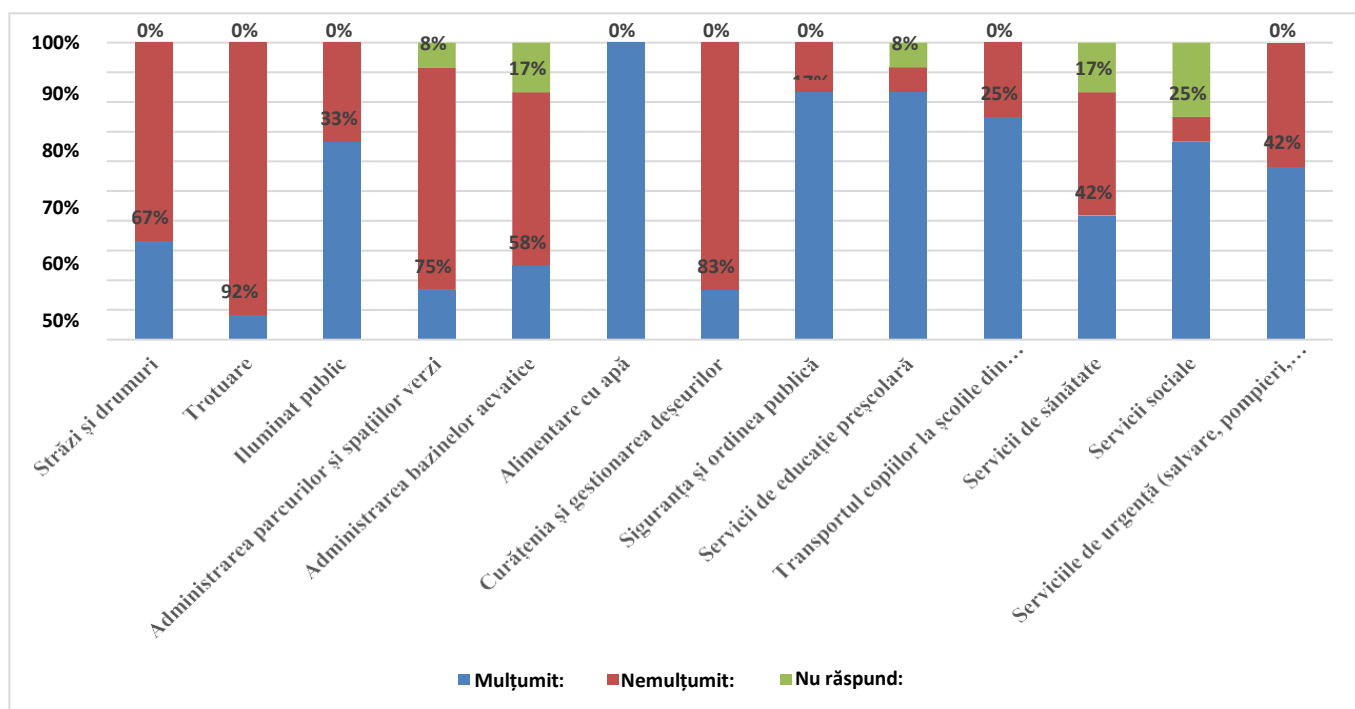

Figura 3. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind mai multe elemente de infrastructură și servicii publice din comună

Sursa: [rezultate sondaj de opinie comuna Ciolacu Nou](#)

12. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind activitatea autorității publice locale:

În ce privește opinia respondenților privind activitatea autorității publice locale, rezultatele dezvăluie următoarea situație privind gradul de mulțumire a respondenților:

- consiliul comunal, organul deliberativ al APL alcătuit din consilierii Comunali, din păcate înregistrează un grad de nemulțumire de 50% în rândul respondenților;
- primarul, organul executiv al APL, înregistrează un grad de mulțumire de 50%;
- Primăria, structură specializată care asigură funcționarea APL a înregistrat cel mai mare grad de mulțumire din partea respondenților de circa 70%.

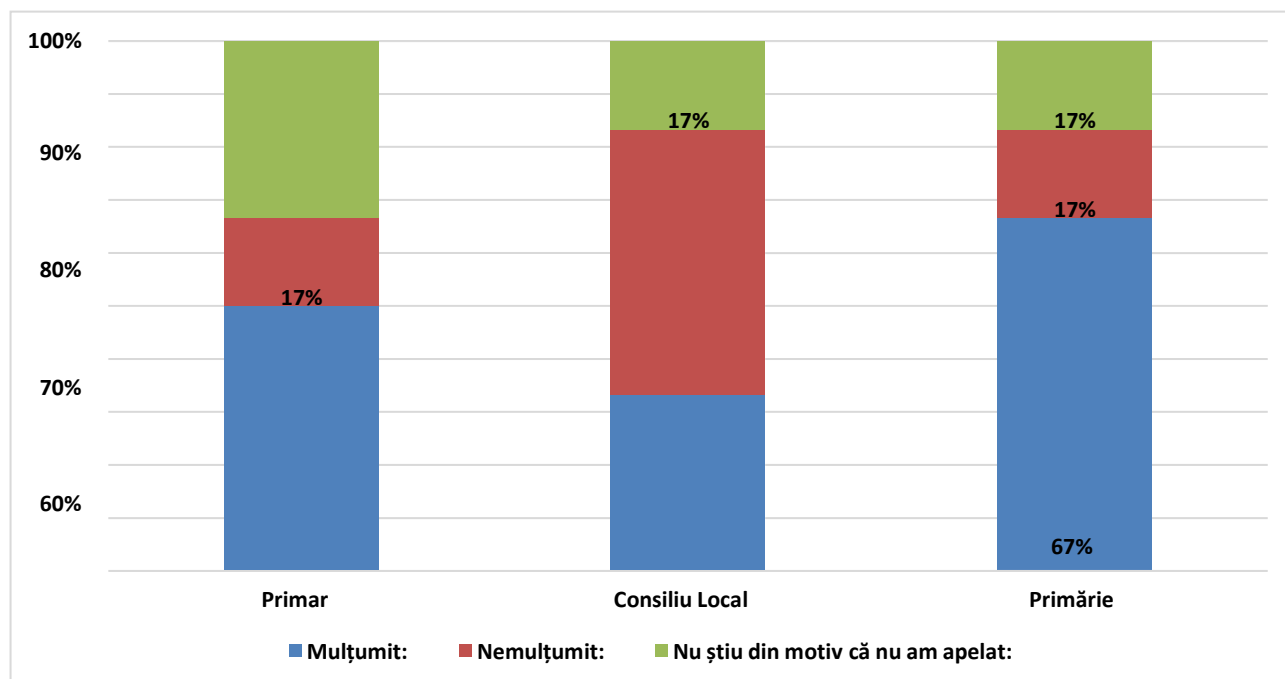
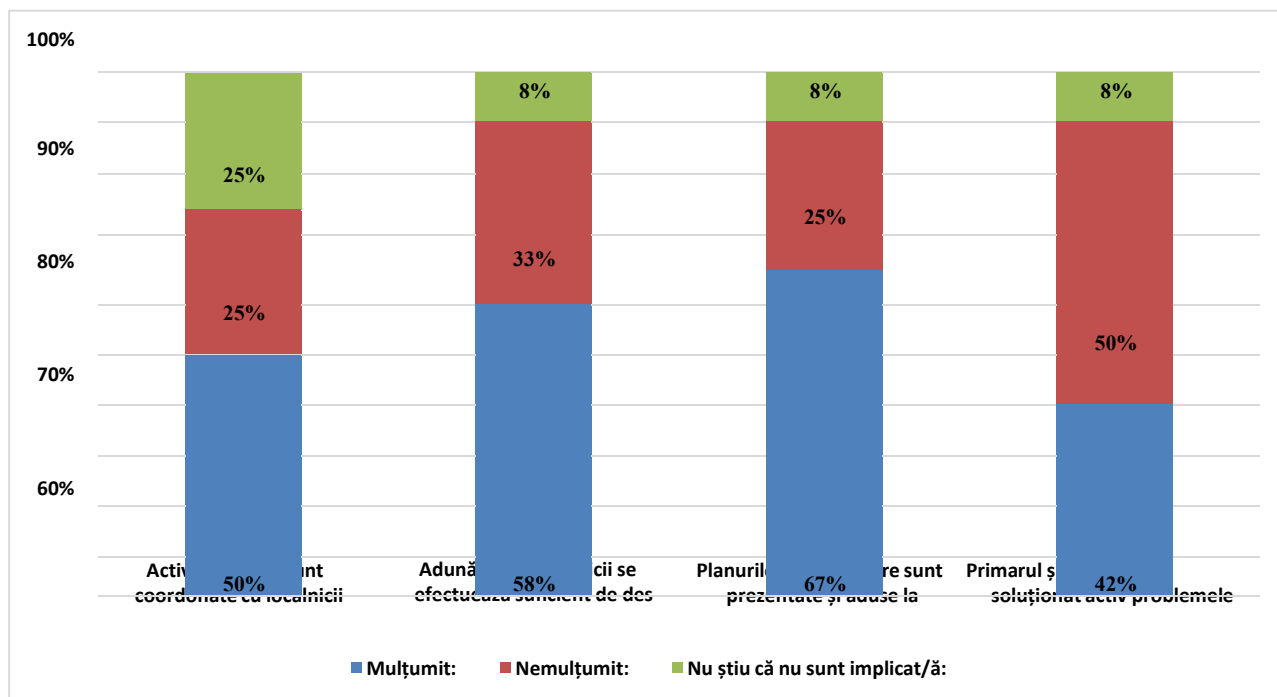

Figura 4. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind activitatea autorităților publice locale

Sursa: [rezultate sondaj de opinie comuna Ciolacu Nou](#)

13. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind desfășurarea unor activități ale autorității publice locale Conform rezultatelor sondajului, opiniile exprimate a respondenților evidențiază următoarea situație în ordine descrescătoare din perspectiva gradului de mulțumire a cetățenilor în desfășurarea următoarelor activități de către APL: consultarea și informarea cetățenilor despre planurile de dezvoltare a comunei, organizarea adunărilor cu localnicii suficient de des, coordonarea activităților APL cu localnicii, soluționarea activă a problemelor de către APL în ultimii 7.

Figura 5. Gradul de mulțumire a cetățenilor privind desfășurarea unor activități ale autorității publice locale

Sursa: [rezultate sondaj de opinie comuna Ciolacu Nou](#)

14. Proiectele implementate în localitate:

La această întrebare deschisă respondenții au enumerat următoarele proiecte implementate în comună în ultimii 3-5 ani:

- reparația și dotarea tehnică cu mobilier a grădinițelor;
- termoizolarea grădiniței satului Ciolacu Vechi;
- teren de joacă pentru copii la grădinițe;
- achiziționarea de scaune și mobilă pentru Căminele Culturale;
- procurarea aparaturii de sonorizare pentru Căminele Culturale;
- procurare costume naționale pentru Căminele Culturale și grădinițe;
- iluminatul stradal parțial în satele Ciolacu Vechi, Ciolacu Nou și Făgădău;
- iluminatul stradal în satul Șoltoiaia;
- reparația în variantă albă a unor drumuri cu lungime totală de ;
- participarea activă la GAL „Movila Măgura”, proiecte finanțate de GAL pentru comună;
- lecții ecologice pentru tineri;
- împădurirea a 20 ha de terenuri degradate;
- proiectul „Societate fără discriminare”;
- proiectul „Banca Recunoștinței” în care s-a efectuat instalarea a 24 bănci și pubele;
- proiectul „Parteneriat local pentru o comunitate incluzivă”;
- reparația parțială a clădirii primăriei și copertinei de la intrarea centrală.
- participare activă în cadrul „Îmbătrânire și sănătate” implementat de AO CASMED a proiectului „Local amenajat-vârstnici implicați”

15. Proiecte în care s-au implicat cetățenii:

La această întrebare deschisă 17% din respondenți au afirmat că s-au implicat în toate proiectele/activitățile de care au știut, în timp ce 25% din respondenți au afirmat că nu s-au implicat

în nici un proiect/activitate desfășurate în comună. În timp ce restul 58% din respondenți au afirmat că au participat și s-au implicat în următoarele activități și proiecte:

- „Comunitate prietenoasă vârstei”;
- amenajarea parcului Ciolacu Nou;
- „Curățenia în mahala”;
- GAL - organizare, amenajare și participare activă;
- proiecte „Societate fără discriminare”;
- proiectul „Mahalaua mea, cea mai curată mahala”;
- alimentarea cu apă a localităților.

16. Grupuri de inițiativă locală din care fac parte cetățenii:

La această întrebare deschisă 40% din respondenți au afirmat că sunt membri în grupuri de inițiativă, precum:

- Comitetul Coordonator Local (destinat activităților cu persoane cu vârsta 50+);
- grupul de inițiativă „Raza Speranței”;
- APL Ciolacu Nou.

Restul 60% din respondenți au răspuns că nu fac parte din nici un grup de inițiativă local.

17. Unități de producție necesare a fi dezvoltate în comună:

La această întrebare deschisă respondenții au indicat ca fiind necesare următoarele afaceri și obiecte de deservire sociale în comună. Majoritatea ideilor expuse mai jos au fost repetate de mai mulți respondenți, ceea ce evidențiază necesitatea acestora pentru comunitate.

Afaceri propuse a fi lansate și dezvoltate local de către rezidenți:

- brutărie;
- procesarea laptelui;
- prelucrarea lânii;
- atelier de cusătorie;
- sală de fitness;
- frizerie.

Obiecte de deservire socială propuse de rezidenți a fi create și dezvoltate în comună:

- servicii sociale pentru populație precum frizerie, spălătorie și cantină socială;
- centru pentru tineri.

De asemenea au fost recepționate câteva solicitări privind menținerea școlilor în comună și reabilitarea măcar a unei unități de producere din cele ce au funcționat cândva.

18. Interesul cetățenilor în pregătirea dosarelor de aplicare pentru a obține granturi pentru implementarea proiectelor pentru inițiative sociale și/sau dezvoltarea afacerilor:

Conform rezultatelor sondajului 24% din respondenți sunt interesați pentru inițiative sociale, 34% pentru inițiative sociale și dezvoltarea afacerii. Iar restul 42% din respondenți au răspuns că nu cunosc cum de scris și implementat un proiect.

19. Implicarea voluntară a cetățenilor în suport primăriei și grupurilor de inițiativă locală în scrierea și implementarea proiectelor.

Circa 35% din respondenți sunt dispuși pentru implicare voluntară, în timp ce alte 65% din respondenți nu sunt decizi.

20. Așteptările rezidenților în următorii 7 ani către autoritatea publică locală.

Fiind oferită locuitorilor posibilitatea să comunice așteptările, a fost recepționată o listă lungă care pe alocuri se repeta. Sinteza acestor așteptări este expusă în continuare:

- gestionarea deșeurilor, amenajarea spațiului pentru deșeuri, colectarea deșeurilor cu ajutorul tomberoanelor;
- reparația totală a drumurilor din sate, drumuri renovate;
- reparația prin acoperire asfaltică a porțiunii de drum Ciolacu Nou-Pocrovca;
- canalizare centralizată;
- farmacie;
- tehnica pentru dezăpezire și întreținere a spațiilor verzi;
- amenajarea parcurilor și terenurilor sportive;
- transparența și echitate pentru toate 5 sate;
- iluminare stradală;

- transport pentru copii să se deplaseze la care școală unde doresc dar nu la cea care li se spune;
- necesitate drastică în locuri de muncă bine plătite în comună, cât mai aproape de casă;
- deschiderea unor afaceri pentru crearea locurilor de muncă;
- implicarea activă a tuturor consilierilor conform cadrului normativ în vigoare să avem un Consiliu Comunal lucrativ;
- atragerea finanțări externe pentru dezvoltarea comunității în diferite domenii;
- crearea și instruirea unei echipe de profesioniști în managementul proiectelor în cadrul APL;
- renovarea și dotarea tehnică cu echipament și mobilier a căminelor culturale și bibliotecelor din satele comunei;
- reparația capitală a acoperișului CC Ciolacu Vechi și tavanelor;
- asigurarea cu căldura a încăperilor Căminelor Culturale și bibliotecilor din satele comunei Ciolacu Nou ;
- reparația capitală a acoperișului grădiniței Ciolacu Vechi;
- instalarea sistemelor de ventilare în toate 3 grădinițe din comună;
- procurarea mobilierului școlar pentru dotarea claselor I a gimnaziilor din comună anual în perioada 2024-2030;
- transportul public.

Corelarea SDSE cu alte documente de politici publice

Strategia de față completează alte activități din zonă și este în corelare cu principalele documente de politici publice de nivel raional și național.

La nivel raional:

Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Fălești (2023-2030).

SDSE a raionului Fălești pentru perioada 2022-2028 este un document de politică publică, elaborat conform cerințelor și normelor de elaborare a documentelor de politici naționale și locale, care are la bază documentele de programare locală, regională și națională. Considerând obiectivele strategice raionale, pot fi enumerate:

- asigurarea integrării funcționale a raionului Fălești în spațiul regional, național, transfrontalier, prin sprijinirea dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare;
- stabilirea direcțiilor de dezvoltare prioritară a diferitelor sectoare de activitate, stabilirea programelor ce au ca finalitate concretă creșterea calității vieții membrilor raionului;
- modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație;
- îmbunătățirea calității serviciilor medicale și a accesului populației la acestea, prin optimizarea sistemului de sănătate;
- orientarea structurii de asistență socială spre standardele internaționale din sfera protecției sociale a diverselor categorii de populație a raionului;
- reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al raionului;
- protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale;
- întărirea capacității administrative în vederea asigurării unui proces decizional coerent, eficient și transparent, implicarea societății civile în dezvoltarea raionului.

La nivel regional:

- Programul Operațional Regional Nord (2022-2024).
- Programele Regionale Sectoriale (PRS):
 - PRS în domeniul alimentării cu apă și canalizare (AAC) pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (2014);
 - PRS în eficiență energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (2014);
 - PRS de management al deșeurilor pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (2014);
 - PRS în domeniul infrastructurii drumurilor regionale și locale pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (2015);
 - PRS în domeniul sporirii atractivității turistice a Regiunii de Dezvoltare Nord (2017);
 - PRS în domeniul infrastructurii de sprijin a afacerilor (2017).
- Planul Operațional Regional Nord (2017-2020).
-

La nivel național:

Strategia Națională de Dezvoltare ”Moldova 2030”,

Programul național de dezvoltare a antreprenorialului social 2021-2025,

Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2022 - 2027,

Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Republicii Moldova 2022-2028,

Strategia de alimentare cu apă și sanitație 2014 – 2028;

Strategia de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova 2013 – 2027;

Strategia pentru domeniile Transport și Infrastructura drumurilor;

Strategia pentru o economie incluzivă, durabilă și digitală până în anul 2030;

Strategia națională de industrializare a țării până în anul 2030;

Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2021- 2025;

Strategia națională de industrializare a țării până în anul 2030;

Strategia de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2021-2025;

Strategia națională pentru dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2022-2027;

Strategia pentru domeniile Transport și Infrastructura drumurilor;

Strategia națională de sănătate 2022-2031;

Strategiei de dezvoltare a educației „Educația-2030”;

Strategia pentru cultură și patrimoniu 2030;

Strategia națională de tineret;

Strategia de mediu până în anul 2030;

Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023;

Strategia națională „Diaspora - 2025”;

Programul Național de Dezvoltare a Turismului „Turism 2025”;

Programul de dezvoltare rurală până în anul 2025;

Programul consolidat de dezvoltare durabilă a sectorului forestier al Republicii Moldova în vederea extinderii suprafeței de vegetație forestieră până la 15% din suprafața țării până în anul 2030.

Obiectivele strategice stabilite în actuala strategie vin în corelare, inclusiv, cu viziunea Uniunii Europene cu privire la dezvoltarea durabilă, și corelează cu prevederile Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă.

2. CAPITOLUL II. PROFILUL SOCIO - ECONOMIC

Comuna Ciolacu Nou este localizată în raionul Făleşti. Din componența comunei fac parte localitățile Ciolacu Nou, Ciolacu Vechi, Făgădău, Șoltoiaia și Pocrovca. Suprafața totală a comunei este de circa 35 km² fiind locuită de 2863 persoane¹.

Tabelul 1. Date generale

Denumirea	Comuna Ciolacu Nou
Localități componente	Ciolacu Nou (sat reședință), Ciolacu Vechi (sat), Făgădău (sat), Șoltoiaia(sat) și Pocrovca (sat)
Poziția geografică	latitudine 47° 57' N și longitudine 27° 82' E
Suprafața totală	35 km²
Numărul de locuitori	2863
Numărul de gospodării	996
Numărul de agenți economici	20
Numărul asociațiilor obștești	3

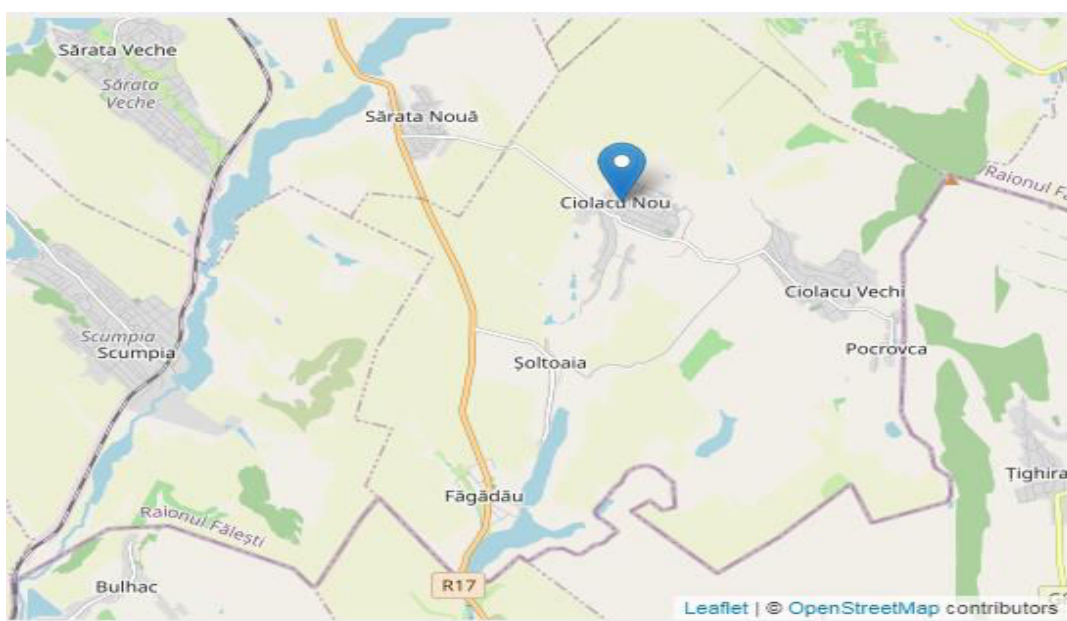
Sursa: conform datelor oferite de APL

Conform surselor publice și deschise privind anul atestării localităților din țară, există următoarea informație: prima localitate atestată din comună este satul Șoltoiaia în anul 1706, după care a urmat satul Ciolacu Vechi în anul 1859, apoi satul Ciolacu Nou-anul 1899, satul Pocrovca și în cele din urmă fiind fondat satul Făgădău în anul 1906.

Amplasarea geografică

Figura 6. Amplasarea comunei Ciolacu Nou în raionul Făleşti

□

Sursa: platforma [Harta raionului Făleşti](#)

Comuna Ciolacu Nou este o unitate administrativ-teritorială (UAT) în raionul Făleşti, care face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) a Republicii Moldova.

În raport cu punctele cardinale teritoriul comunei se încadrează între 47° 88' latitudine nordică și 27° 51' longitudine estică. Comuna este situată în partea de Sud-Est a raionului Făleşti. Comuna se învecinează la Nord cu comuna Sărata Veche, la Sud cu comuna Negurenii Vechi, la Vest - comuna Scumpia, iar la Nord-Est cu comuna Ișcălău și la Sud-Est cu Satul Bocani și Petrosu.

Comuna Ciolacu Nou este traversată de drumul național R17 ce facilitează accesul către centrele raionale Făleşti (21 km) și Ungheni (45 km), mun. Bălți (50 km) și mun. Chișinău (126 km).

¹ Numărul total al populației este conform datelor recensământului efectuat în anul 2014 <https://recensamint.statistica.md/ro/profile>

Capitalul natural

Relief și climă. Relieful specific regiunii de nord-vest este caracterizat de o regiune de dealuri și câmpii. Relieful este format dintr-un sistem de terase și văi care au fost modelate de râurile mici și de alunecările de teren. În această zonă, altitudinea variază între 136 și 300 de metri deasupra nivelului mării. Comuna Ciolacu Nou este caracterizată în general ca o zonă de dealuri și câmpii, cu forme specifice de relief care au fost modelate de factorii naturali și umani. Un alt aspect al reliefului deluros sunt alunecările de teren, în consecință în comună există cel puțin 180 ha de teren accidentat.

Figura 7. Relieful, comuna Ciolacu Nou

Sursa: arhiva APL

Clima este de tip temperat-continentală cu umiditate insuficientă, ceea ce determină o frecvență mare a secetelor, în același timp toate cele 4 anotimpuri sunt bine evidențiate. Cei mai nefavorabili factori climatici înregistrați sunt: înghețurile, seceta, inundațiile, vânturile puternice, inclusiv și ploile cu grindină (2019, 2020).

Apele de suprafață și apele subterane. Fondul acvatic al comunei este format dintr-o suprafață totală de circa 190,76 ha, în special de cele 5 iazuri situate în apropierea terenurilor cu destinație agricolă. Comuna dispune de așa resurse naturale subterane ca zăcăminte minerale sub formă de argilă. Resursele acvatice subterane constituie sursa principală de apă potabilă și de uz gospodăresc în sat, în acest sens există 3 fântâni arteziene și cel puțin 340 fântâni de mină.

Fondul forestier, flora și fauna. Doar 7,4% din suprafața totală, circa 390,8 ha îi revine fondului forestier, acesta fiind reprezentat preponderent de fâșii forestiere și păduri. Din totalul de 390,8 ha, 229 ha de pădure sunt administrate de gospodăria silvică, 124,8 ha de pădure și 37 ha de fâșii forestiere sunt în gestiunea primăriei. Anual se efectuează curățarea spațiilor verzi în diverse locații după necesitate. Adicional, în comună există foarte puține zone verzi pentru odihnă și agrement (în acest sens este amenajat un spațiu de odihnă pe malul iazului însă nu funcționează la moment). Vegetația forestieră este mixtă, la fel și fauna. În regiune obișnuiesc să trăiască iepuri, vulpi, mistreți, căprioare, alte animale și păsări.

Calitatea aerului și surse de poluare. Calitatea aerului, solului, apei potabile este estimată ca fiind bună. Cele mai stringente surse de poluare în teritoriu, ce îngrijorează populația, sunt gunoisițele clandestine și arderea vegetației.

Fondul funciar și resursele de subsol. Conform dării de seamă cadastrale pe anul 2022, Fondul funciar al comunei cuprinde 5267,35ha, dintre care cea mai semnificativă suprafață de circa **4460,81ha** (85%) constituie terenurile cu destinație agricolă. După care în ordine descrescătoare urmează următoarele: intravilanul comunei de circa **358,96 ha** (7%), terenul fondului silvic de circa **229 ha** (4%), terenul fondului apelor este de circa **190,76ha** (3%), terenul destinat industriei și transportului de circa **25,87 ha** (0,5%). Din păcate există și terenuri agricole neîngrijite de circa **5 ha**, care nu a fost prelucrat cel puțin ultimii 2 ani.

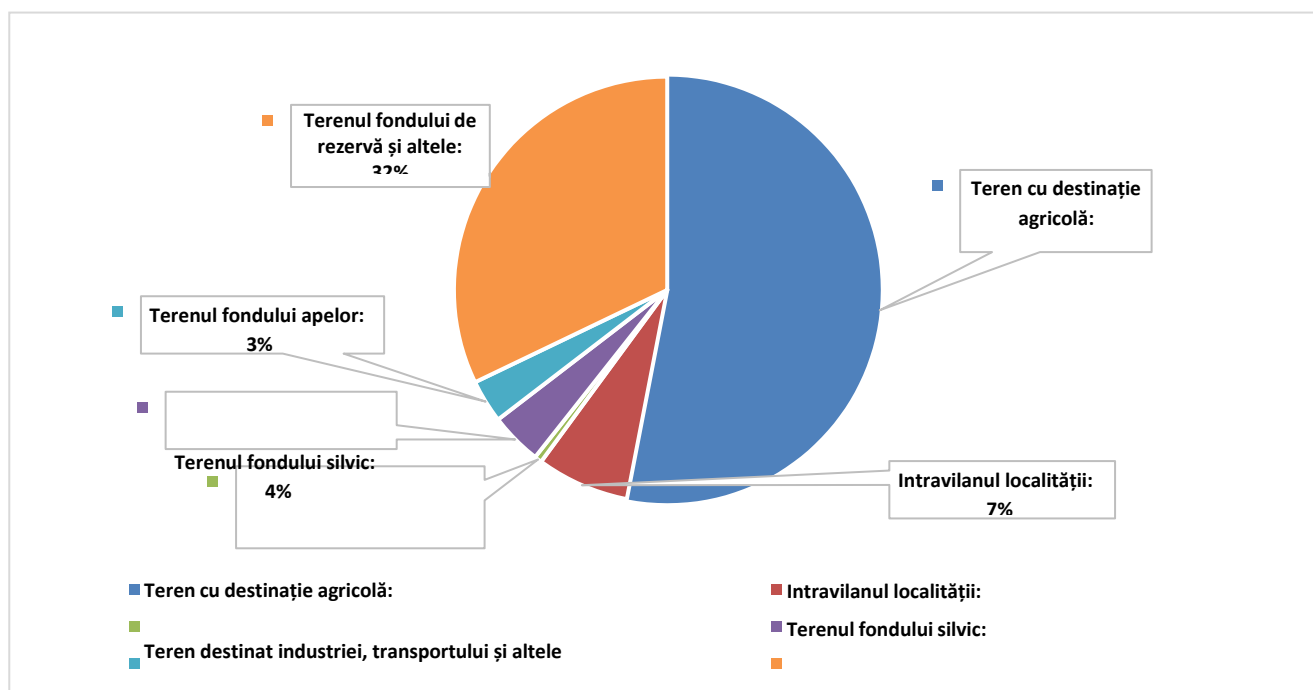

Figura 8. Repartizarea fondului funciar, comuna Ciolacu Nou

Sursa: conform datelor oferite de APL

Solul corespunde reliefului din regiune, bonitatea acestuia fiind cuprinsă între 28 și 101. Conform profilului pedologic predomină solul de cernoziom, astfel în teritoriu se întâlnesc inclusiv soluri de cernoziom luto-argiloase și soluri cenușii-cenușii închise. Mai bine de 85% din terenuri dețin soluri calificate ca bune și foarte bune. Cu toate acestea există, circa 180 ha de teren accidentat.

Potențialul uman

Potrivit recensământului populației și al locuințelor din 2014, numărul populației este de 3100 persoane și numărul de gospodării este de 1125 gospodării. În același timp, conform datelor prezentate de APL pentru anul 2022, numărul populației în sate este de 2863 persoane și numărul de gospodării 1100. Analiza informațiilor din aceste 2 surse relevă faptul că, în 2022 sunt cu 232 persoane și 25 de gospodării mai puține.

Considerând datele furnizate de APL pentru anul 2022, în sate sunt 2868 persoane, 1100 gospodării dintre care cel puțin 32 sunt părăsite și restul gospodăriilor sunt locuite și îngrijite de 648 familii, fondul locativ al comunei este de circa 60 mii m², densitatea populației de 66 locuitori/km² care este sub media națională.

După criteriul de sex, ponderea este de circa 49% de sex masculin și 51% de sex feminin. În funcție de componența etnică 40% din populație sunt moldoveni, 57% sunt ucraineni, 3% sunt români, bulgari și alte etnii.

Repartizarea populației pe grupe de vârstă este următoarea: 308 copii cu vârsta până la 7 ani, 369 copii cu vârsta cuprinsă între 7 și 16 ani, 1370 persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 40 ani, 305 persoane cu vârsta cuprinsă între 50 și 56 ani, 250 persoane cu vârsta cuprinsă între 57 și 65 ani, 237 persoane cu vârsta cuprinsă între 66 și 80 ani, 29 persoană cu vârsta mai mare de 85 ani.

După nivelul de educație, cel puțin 44% dețin studii liceale/medii, 32% dețin studii profesionale tehnice, 18% dețin studii superioare și 6% dețin studii postuniversitare/doctorat.

În ce privește categoriile sociale, în comună sunt 252 persoane cu dizabilități, 115 persoane singure în etate și 12 beneficiari de asistență socială.

În conformitate cu datele Biroului Național de Statistică, în anul 2022 s-au înregistrat 10 căsătorii, s-au născut 20 copii și au decedat 23 persoane.

Populația activă din punct de vedere economic, cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzând populația ocupată și șomerii. Datele în acest sens sunt expuse în tabelul de mai jos.

Tabelul 2. Repartizare populației ocupate și șomere

Nr. de rezidenți apti de muncă	Nr. de rezidenți angajați în UAT de instituțiile publice	Nr. de rezidenți angajați în UAT de antreprenorii locali pe contract permanent cu normă întreagă	Nr. de rezidenți angajați în UAT de antreprenorii locali doar sezonier	Nr. de rezidenți angajați în afara UAT	Nr. persoane înregistrate la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă ca șomeri:
1450	49	75	30	550	0

Sursa: conform datelor oferite de APL

Conform datelor de mai sus, circa 60% din populație este aptă de muncă, dintre care: 3% sunt angajați în instituțiile publice locale, 2 % sunt angajați de către antreprenorii locali, 38 % sunt angajați în afara comunei. Un alt element al realității este faptul că 50% din populație sunt beneficiari de indemnizații sociale (mulți pensionari și familii social vulnerabile). Acest fapt indică nivelul scăzut de bunăstare financiară și calitate a vieții.

Infrastructura fizică și utilități

Drumuri și acces la transportul public. Teritoriul comunei Ciolacu Nou este traversată de drumurile regionale R17 și L258. Drumul național R17, este într-o stare bună și facilitează accesul către centrele raionale Fălești (21 km), Bălți (50 km), și Ungheni (45 km). Iar accesul spre municipiul Chișinău este în bază la drumul R17 (126 km). În interiorul comunei, starea drumurilor și căilor de acces este foarte rudimentară, în total rețeaua de străzi în perimetrul localităților însumează 59 de unități și 22 poduri, podețe și punți.. Lungimea totală a drumurilor în responsabilitatea APL este de circa 57 km, dintre care drumurilor asfaltate este de doar 5.5 km, și a celor în varianta albă este de 7 km, în timp ce restul de 46,5 km fiind în continuare drumuri de câmp și necesită a fi aduse la varianta albă, asfaltată după posibilitate, adițional și 6 poduri necesită reparație capitală. În ce privește accesul la transportul public, în comună sunt amenajate 5 stații auto pentru așteptarea transportului de către locuitori. Accesul rutier pentru locuitori este facilitat de o rută spre și dinspre centrul raional Fălești. La momentul de față APL nu deține mașină și echipament pentru întreținerea și curățarea drumurilor.

Iluminare și electrificare. Iluminarea stradală a fost creată în ultimii 5 ani și este asigurată astăzi în comună pentru toate 3 localități în următoarea proporție: Ciolacu Nou - 20%, Ciolacu Vechi – 20%, Făgădău– 20%, Șoltoia- 90%. Urmează să fie efectuată iluminarea stradală pentru satul Pocrovca. În rezultat electrificarea comunei este asigurată în proporție de 25%, necesarul de energie electrică este asigurat în volum deplin de către furnizor. La moment infrastructura de iluminare stradală este în proces trecerea sistemului și serviciului la balanța APL pentru a fi gestionat de întreprinderea municipală din comună.

Gazificare și agent termic. Comuna nu dispune de sistem de gazificare. Tehnic este posibil de conectat comuna la gazoduct, la stația ce se află la o distanță de doar 12 km și de construit sistemul de gazificare în comună, doar că la moment prețul înalt pentru această resursă a făcut ca acest proiect să fie puțin atrăgător pentru rezidenți. În lipsa accesului la ga, locuitorii sunt nevoiți să folosească ca alternativă în aceste scopuri energie electrică, lemne, inclusiv și butelii cu gaz lichefiat, ceea ce reprezintă un pericol pentru sănătate.

Telecomunicații și TV. Telecomunicațiile accesibile în teritoriu pentru localnici sunt următoarele: rețele de televiziune prin cablu, telefonie fixă, telefonie mobilă, internet. Acestea sunt furnizate preponderent de S.A. Moldtelecom. Serviciile de telefonie fixă sunt contractate de locuitori în proporție de 90%. Același operator asigură continuu racordarea gospodăriilor la rețeaua de internet. În raza comunei Ciolacu Nou, raionul Fălești, acoperirea cu telefonie mobilă este bună. Localitatea se află în aria de acoperire a operatorilor de telefonie mobilă Orange, Moldcell și Unite. Totodată, localitățile dispun de puncte publice de acces la Internet în incinta bibliotecilor care au fost asigurate cu calculatoare în cadrul proiectului Novateca și GAL Movila Măgura .

Aprovizionare cu apă și canalizare. Aprovizionarea cu apă a populației se efectuează în 3 sate din principalele surse disponibile precum, fântânile arteziene, fântânile de mină, izvoarele, altele. În acest sens, serviciul de aprovizionare cu apă este prestat de întreprinderea municipală din comună, prin intermediul a 4 fântâni arteziene deservesc 80% din locuitori, în rezultat cel puțin 677 gospodării sunt conectate la apeduct. Adicional cel puțin 378 fântâni de mină asigură acces la o sursă alternativă de apă, după caz. Construcția apeductului a fost posibilă cu contribuția locuitorilor. Prețul unui m³ de apă este de 25 lei. Stații de filtrare a apei și sistem de canalizare centralizată, momentan nu sunt. Construcția unui sistem de canalizare este un proiect foarte costisitor, cu toate acestea APL este în proces de identificare și implementare a soluțiilor alternative în acest sens precum fose septice și stații. Colectarea apelor uzate/menajere de către locuitori se efectuează în fântâni special construite sau fose septice, ulterior acestea sunt evacuate la solicitare de către prestatorii serviciilor de asenizare din orașul Fălești.

Managementul deșeurilor. La moment nu se efectuează colectarea deșeurilor menajere. În consecință oamenii aruncă gunoiul la gunoiști clandestine și neamenajate existente în comună, care constituie un factor poluant atât pentru mediu cât și pentru populație.

Infrastructura socială

Infrastructura educațională este formată din 5 instituții de educație: 3 grădinițe și 2 gimnazii.

Grădinițele sunt localizate în Ciolacu Vechi, Ciolacu Nou și Făgădău. Grădinița din satul Ciolacu Vechi activează și a fost creat improvizat în clădirea fostelor ateliere a gimnaziului cu un număr de 45 copii, Ciolacu Nou și Făgădău acestea au doar câte o grupă mixtă și atât. Per total grădinițele sunt frecventate de 86 copii. Starea instituțiilor este apreciată ca fiind satisfăcătoare dat fiind că acestea în ultimii ani au fost reparate și dotate tehnic cu toate cele necesare, cu toate acestea există necesități și spațiu pentru îmbunătățire. Astfel, toate grădinițele sunt conectate la apeduct, dispun de canalizare proprie, dispun de cazangerie autonomă pe bază de peleți/lemn/cărbune.

Tabelul 3. Grădinițele din comuna Ciolacu Nou, date generale

Denumirea instituției preșcolare	Localitatea	Capacitatea instituției	Nr. de copii care frecventează instituția preșcolară	Nr. de educatori	Nr. de lucrători auxiliari
Solnișco	Ciolacu Nou	120	20	3	8
Romanița	Ciolacu Vechi	45	40	2	8
	Făgădău	26	26	1	8

Sursa: conform datelor oferite de APL

Grădinițele dispun de cantină, teren de joacă, sală de festivități și depozit. Cele 3 grădinițe au o capacitate de 191 de locuri, dar frecventează grădinițele 86 copii, aceștia fiind ghidați de 6 educatori, în timp ce funcționarea este asigurată de 24 lucrători auxiliari.

În ce privește gimnaziul Făgădău, acesta a fost transformat în Școală primară-grădiniță în perioada 2015, iar în 2020 a devenit grădiniță. În consecință circa 60 copii sunt nevoiți să își înceapă și continue educația școlară în gimnaziile, liceele din unitățile administrativ teritoriale din apropiere, precum: or.Fălești, s.Fălești Noi, Ciolacu Nou. Transportul elevilor este asigurat de către Consiliul Raional Fălești pentru următoarele destinații Fălești, Ciolacu Nou, Fălești Noi.

Figura 9. Elemente de infrastructură socială, comuna Ciolacu Nou

Sursa: arhiva APL

Infrastructura de recreere. Pe moment infrastructura de recreere este formată din: 3 stadioane mari natural; 1 stadion mic, o Casă de cultură, 3 Cămine Culturale, 1 foișor, 1 scuar. Complex sportiv și centru cultural multifuncțional pe moment nu există.

Casa de Cultură Ciolacu Nou și Căminul Cultural Ciolacu Vechi necesită toate lucrări de reparație și amenajare, pentru a găzdui și desfășura evenimente artistice, culturale și adunări sătești pentru dezvoltare comunitară.

În comună sunt 3 biblioteci, fondul de cărți al bibliotecilor este de circa 11841 mii cărți, ultima reînnoire a fondului de cărți a fost efectuată în anul 2022. Două biblioteci sunt beneficiare ale proiectului Novateca, respectiv dotate cu calculatoare pentru elevii din comună.

Infrastructura medicală. În comună sunt 2 oficii ale medicilor de familie (Ciolacu Vechi și Făgădău) și 1 centru de sănătate (Ciolacu Nou) ce funcționează zilnic. Instituțiile medicale sunt electrificate, conectată la rețelele de telecomunicații, inclusiv la rețelele de utilități sociale, precum apă. Agentul termic este furnizat prin intermediul sobelor pe bază de lemne/cărbune.

Asistența medicală în cadrul comunei este asigurată de 1 medic de familie, 4 asistenți medicali și 4 persoane care se ocupă de deservire. Se necesită recalificarea continuă a personalului medical. La OMF se prestează următoarele servicii: administrarea medicamentelor intramusculare și intravenoase și acordarea serviciilor medicale în caz de urgență. Staționar medical nu există în comună. În comună există o farmacie.

Alte elemente de infrastructură instituțională. În comună funcționează: 3 oficii poștale, starea acestora necesită reparație capitală.

Instituții de protecție socială. În comună există sediu pentru poliție, acesta fiind centru de dirijare pentru 3 sate. În comună nu există pe moment: post de pompieri (solicitățile locale sunt deservite de către posturile din orașul Fălești), centru de plasament pentru bătrâni, centru de susținere a familiilor social-vulnerabile, centru de plasament pentru femei și copii. Se înregistrează o necesitate stringentă pentru centru de plasament pentru bătrâni. Centru comunitar Respiro cu o capacitate de 12 persoane practic deservește tot raionul Fălești.

Sectorul asociativ, componentă a infrastructurii sociale. În acest sens, în comună sunt înregistrate 3 organizații obștești, din care una este activă în scrierea și implementarea proiectelor.

Tabelul 4. Asociațiile obștești, comuna Ciolacu Nou

Denumirea completă a organizației	Data completă a înregistrării	Domeniul de activitate (ex-lu: cultură, incluziune socială, mediu, infrastructură publică, dezvoltare economică,...)	Indicați proiectele cele mai relevante implementate în ultimii 3 ani
Asociația Obștească „Frunză Verde”	24.06.2020	Protecția mediului	• Titlu proiect: „Mișcarea elexirul vieții „ • Perioada de implementare: august-octombrie 2023 •
Asociația Obștească „Protect Mediu”	10.07.2023	Protecția mediului	•
Asociația Obștească		Dezvoltarea comunitară	•

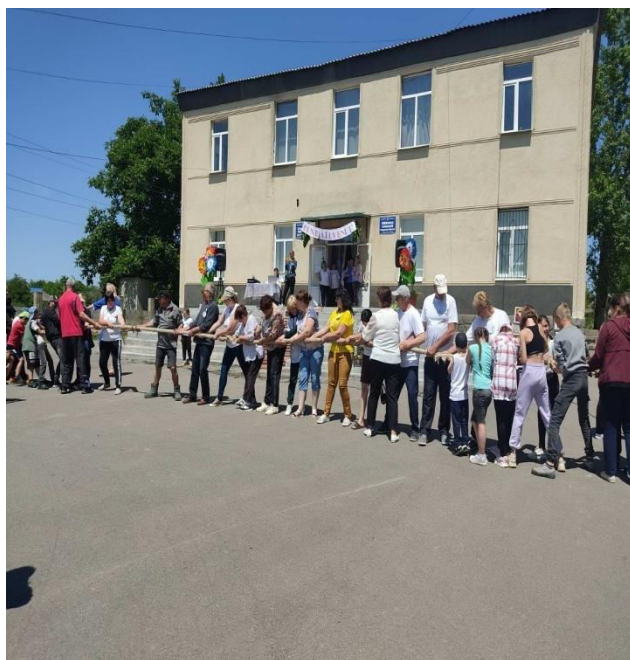

Patrimoniul cultural

Comuna Ciolacu Nou dispune de un patrimoniu cultural valoros. În acest sens, există câte un muzeu improvizat în fiecare Cămin Cultural care sunt în permanență completate cu exponate noi, găsite de localnici.

Figur

a

10. Case de cultură comuna Ciolacu Nou

Sursa: arhiva APL

Meșteșugăritul în localitate este relativ dezvoltat, cu toate acestea, în teritoriul oamenilor sunt creativi și talentați. Astfel, există câteva doamne pasionate de croșetat, care confecționează diverse articole; aditional locuitorii organizează și participă la diverse activități artistice și sportive.

Valorile naționale sunt conservate, transmise și promovate în comună de către ansamblurile folclorice „SÂNZĂNELE”, „IVUȘCHI” și colectivele artistice „BAȘTINA”, din comuna Ciolacu Nou.

Manifestarea talentelor creative și dezvoltarea abilităților sportive și artistice se efectuează în cadrul diverselor activități organizate și desfășurate în Casele de Cultură și la Biblioteci. La moment nu există cercuri artistice sau de altă natură, cu atât mai puțin școli de artă.

Cultura sportului este slab dezvoltată, în acest sens există doar o echipă de fotbal ocazională în comună. Pe parcursul anului, se planifică și organizează cel puțin câte un eveniment sportiv și un eveniment cultural.

În comună există obiecte de diverse culturi religioase. În acest sens pot fi enumerate cele trei biserici creștin-ortodoxe:

- Biserica „Sfinților Mihail și Gavriil”, aceasta este situată în satul Ciolacu Vechi și a fost deschisă în anul 1998, Hramul este sărbătorit pe data de 21 noiembrie;
- Biserica „Nașterea Maicii Domului”, situată în satul Ciolacu Nou și construită în anul 2004, Hramul este sărbătorit pe data de 21 septembrie;
- Biserica „Sfântul Ion Botezătorul”, situată în satul Făgădău și renovată în anul 2008, Hramul este sărbătorit pe data de 09 octombrie.

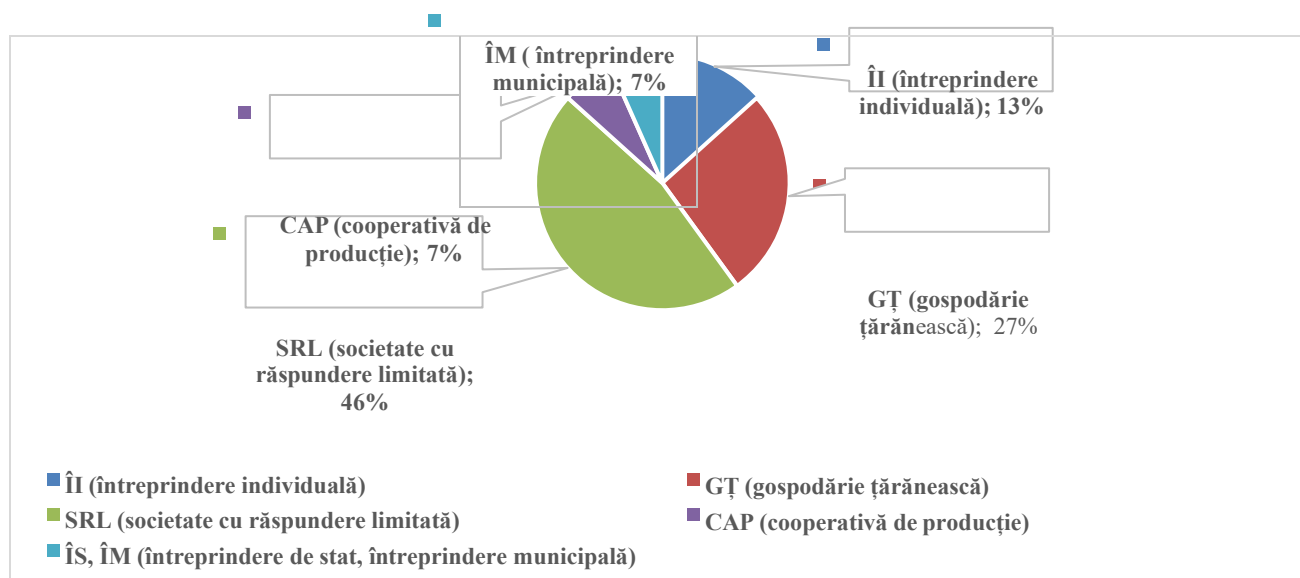
Hramul satului este sărbătorit în zile și moduri diferite în fiecare sat din comună.

O oportunitate reprezintă arhivarea și promovarea patrimoniului cultural local prin intermediul: publicațiilor și revistelor locale, radioului local, cărților despre istoria comunei, muzeelor înregistrate sau improvizate, evenimentelor culturale și sportive anuale din UAT, rețetelor și bucatelor specifice locului.

Economia locală

Tipul comunei este agrar, și în continuare tot acest sector va fi dezvoltat. Caracteristicile naturale, precum relieful, clima temperat-continentală și calitatea solului, favorizează dezvoltarea agriculturii. Sectorul antreprenorial din teritoriu e format din 20 întreprinzători, dintre care: 7 întreprinderi individuale, 5 gospodării țărănești, 2 societăți cu răspundere limitată, 4 cooperativă de producție, 1 întreprindere municipală, 3 puncte de colectare a laptelui.

Tabelul 5. Întreprinderile locale după forma organizării

Sursa: conform datelor oferite de APL

Activitățile economice ce se desfășoară în comuna Ciolacu Nou fac parte din 2 domenii mari, conform clasificării naționale, și anume: agricultură și zootehnie; comerțul cu ridicată și amănuntul. **Sectorul agricol - agricultura.** Terenurile cu destinație agricolă acoperă o suprafață de 4460,81 ha.

Acestea sunt gestionate în mod diferit de către localnici, în rezultat se conturează următoarea situație:

- circa 2792,37 ha sunt îngrijite de lideri agricoli cerealieri, ceea ce este echivalentul a 63% din terenul arabil;

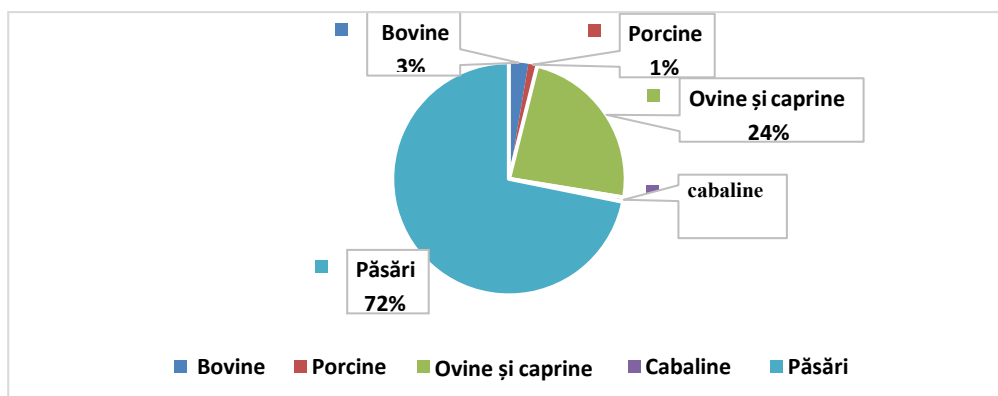
➤ circa 20 ha ce reprezintă alte 1% din terenul arabil, sunt îngrijite de locuitori persoane fizice; Circa 120 ha din terenurile arabile nu au fost deloc îngrijite în ultimii 2 ani, ceea ce reprezintă circa 3%.

Conform datelor actuale privind gestionarea terenurilor agricole de persoane juridice, în comună activează: 1 lider agricoli care gestionează circa 2496,47 ha pentru cultivarea culturilor cerealiere și 6 gospodării țărănești care gestionează circa 317,43 ha pentru culturi cerealiere.

Preponderent terenurile cu destinație agricolă sunt utilizate pentru cultivarea culturilor cerealiere.

În comună nu există sisteme de irigație, astfel cantitatea și calitatea roadei agricole, depinde în foarte mare măsură de factorii de mediu. De asemenea în comună lipsesc și alte elemente de infrastructură agricolă precum: frigider industrial pentru depozitare, depozit-hangar pentru cereale, uscătorie de fructe și legume, oloiniță, complexe de sere, centre/case de colectare-ambalare-procesare a fructelor și legumelor, mori, elevatoare pentru cereale, magazine agricole.

Sectorul agricol - zootehnia. Sectorul zootehnic este format din principalele subramuri: creșterea animalelor pentru producția de lapte. Această activitate este legată de existența pășunilor și fânețelor, care ocupă o suprafață de circa 960,2 ha, considerată suficientă pentru planurile de dezvoltare a antreprenorilor locali. Creșterea animalelor este caracteristică gospodăriilor casnice și ajută localnicii să se asigure cu produse alimentare de origine animală, precum și cu venituri din comercializarea acestor produse.

Tabelul 6. Efectivul de animale

Sursa: conform datelor oferite de APL

În anul 2022 gospodăriile casnice, locuitorii creșteau și îngrijeau de circa 6024 animale, dintre care 66% sunt păsări (3975 capete), 27% sunt ovine și caprine (1619 capete), 4,5% sunt bovine (274 capete), 1,7% sunt porcine (103 capete) și mai puțin de 1% sunt cabaline (53 capete). În ce privește piscicultura, în comună da sunt bazine acvatice care anterior se utilizau pentru creșterea peștelui, actualmente acestea au foarte puțină apă și nu mai sunt utilizate în acest scop.

În ce privește infrastructura zootehnică, în comună sunt: sunt mai mulți crescători de ovine și caprine, bovine și respectiv 5 puncte de colectare a laptelui. Alte elemente de infrastructură zootehnică ce lipsesc în comună: centru de asistență sanitară veterinară, puncte de însămânțare artificială, farmacii veterinare, ferme de animale, centre de producere a produselor de origine animală și abatoare, centre pentru prelucrarea pieilor și lânii. Animalele din comună sunt tratate și monitorizate de medicul veterinar care vine la cerere și conform planului de vaccinare, și altele.

Sectorul non-agricol, industrie. Industria locală la moment este reprezentată de un singur antreprenor.

Sectorul non-agricol, servicii. Domeniul serviciilor este reprezentat de 8 magazine de comerț cu amănuntul a produselor alimentare și nealimentare de uz casnic.

Sectorul non-agricol, alimentație publică și HoReCa. Actualmente, în comună există 3 săli de ceremonii. Pensiuni turistice și alte elemente ale acestei ramuri, nu există.

Infrastructura turistică este la o etapă incipientă de dezvoltare, astfel în comună nu există la moment nimic din următoarele: centre de meșteșugărit, artizanat și creație; case de odihnă, case rurale și pensiuni; agenții turistice, lipsa traseelor turistice și altele. Cu toate astea, există potențial de a dezvolta afaceri în acest domeniu, îndeosebi case de odihnă și trasee turistice, dat fiind că există locații atractive inclusiv pe malul celui mai mare iaz din comună chiar dacă la moment drumul de acces este de țară. Important este faptul că există persoane cu inițiativă și natură cu relief și peisaje deosebite.

Infrastructura de suport în afaceri. La moment este foarte puțin dezvoltată, practic lipsește, cauza fiind resurse materiale limitate, puțini antreprenori ce dețin cunoștințe calificate în managementul afacerii și gestionarea mijloacelor financiare atrase, fenomenul de emigrație spre zone urbane sau în afara țării, lipsa birourilor de consultanță ale Rețelei Naționale de Prestatori de Servicii de Extensiune Rurală (SER), lipsa incubatoarelor de afaceri, lipsa Asociațiilor de Economie și Împrumut (AEÎ) și altele.

Administrația publică locală

Unitatea administrativ teritorială Ciolacu Nou este reprezentată la momentul elaborării și aprobării prezentei SDSE de către doamna primar, Lilia HÎRBU.

Activitatea primăriei este asigurată de către 12 angajați, printre care: primar, contabil șef, contabil, secretar al consiliului local, percepător fiscal, asistent social, specialist în reglementările proprietății funciare. În ce privește simbolurile oficiale, comuna Ciolacu Nou nu deține simboluri oficiale ale comunei.

Bugetul local este constituit din veniturile de la bugetul de stat și venituri proprii, formate din impozitele și taxele locale. Astfel, bugetul gestionat de primărie este de 6.473,6 mil. lei pentru anul 2022, din care circa 81 % reprezintă venituri de la bugetul de stat și restul de 19 % reprezintă veniturile proprii.

Comunicarea cu băștinașii în interiorul comunei, la moment se realizează prin adunări, din vorbă în vorbă și prin grupuri pe rețelele sociale, dat fiind că radio și buletin informativ nu sunt, cu toate acestea sunt planificate a fi lansate în anul **2026**. Prezența și promovarea comunei online la moment se efectuează în mod organic de către primărie care dispune de pagină în rețelele sociale. Pagini și grupuri Facebook au instituțiile de învățământ și alte entități locale..

În ce privește securitatea și ordinea publică, starea criminogenă în zonă este apreciată ca fiind bună, frecvența infracțiunilor fiind în scădere în ultimii 7 ani. În comună nu există sisteme de supraveghere video ce ar supraveghea străzile principale și instituțiile sociale.

Echipa APL, deține experiență în scrierea de proiecte și atragerea de fonduri, de asemenea se depun eforturi pentru implicarea diasporei în dezvoltarea comunei. Echipa primăriei activ se implică în scrierea proiectelor și accesarea surselor financiare destinate dezvoltării comunei. Printre ultimele proiecte cu succes implementate pot fi enumerate proiectele de dotare a grădiniței cu terenuri de joacă, procurare costume naționale, bănci și pubele, aparataj fitness, altele.

În ce privește parteneriatele locale, comuna Ciolacu Nou este membru al GAL-ului „Movila Măgura”. Acest parteneriat constituie un avantaj pentru comună datorită faptului că scopul acestuia este de a dezvolta armonios teritoriul din mai multe perspective conform obiectivelor prestabilite. În acest sens anual se vor desfășura apeluri de concurs în cadrul GAL-ului pentru proiecte de activizare și dezvoltare la care vor putea participa toți localnicii din toate 3 sectoare: public, civic și business. În cadrul apelurilor de concurs lansate în GAL au fost alese câștigătoare 3 proiecte depuse de rezidenții comunei Ciolacu Nou, acestea fiind destinate pentru Grădinițe, Caselor de Cultură și comunitate.

În materie de colaborări internaționale, comuna Ciolacu Nou la moment nu este înfrățită cu alte comune din alte țări.

3. CAPITOLUL III. ANALIZA SWOT

Scopul analizei SWOT în Strategia actuală este de a însoți profilul autorității prezentând pe scurt, dar explicit situația actuală a autorității.

Prima parte a cuvântului SWOT, și anume SW, se referă la identificarea punctelor forte (Strengths – Avantaje) și slabe (Weaknesses – Dezavantaje) interne ale organizației, care au impact asupra performanței autorității. Printre aspectele interne se numără:

- resursele umane care locuiesc și desfășoară activități în comună analizată după diverse criterii;
- organizarea comunei din perspectiva de management și administrare;
- resursele naturale disponibile în teritoriul administrat;
- entitățile private și instituțiile publice din comună;
- capacitatea tehnologică (sau lipsa acesteia);
- infrastructura fizică și asociată existentă;
- cadru regulator și instituțional local;
- aspectele financiare.

A doua parte a cuvântului SWOT, și anume OT, se referă la identificarea factorilor externi Oportunități (Opportunities) și Amenințări (Threats), care influențează performanța globală a autorității. Deși autoritatea nu-i poate controla direct, aceștia joacă un rol crucial, contribuind sau la ameliorarea, sau la reducerea performanței autorității. Printre factorii externi se numără:

- procesele socio-economice și demografice;
- cadrul legislativ național și internațional;
- sistemul administrației publice naționale;
- catastrofe naturale necontrolabile de om;
- parteneriate și colaborare externă;
- coordonare intersectorială;
- finanțare și donatori;
- comunicarea externă.

Atunci când sunt combinați, factorii /aspectele interne și externe arată în ce măsură autoritatea poate să-și îmbunătățească, împiedice sau mențină performanța sa. Sunt 2 aspecte importante în ceea ce privește analiza SWOT:

- analiza SWOT ține de identificarea punctelor forte, slabe, oportunităților și amenințărilor;
- în tabelul analizei SWOT se expun doar factorii relevanți pentru perioada de implementare.

Pentru a oferi o evaluare mai structurată, analiza SWOT a fost efectuată în conformitate cu domeniile studiate în capitolul II „PROFILUL SOCIO-ECONOMIC”, după cum urmează:

1. Mediu – amplasare geografică și capitalul natural.
2. Populație – potențialul uman.
3. Infrastructură – infrastructură fizică, socială și utilități.
4. Cultură - patrimoniul cultural.
5. Economie – economia locală.
6. Administrare – administrația publică locală.

Tabelul 7. Analiza SWOT Mediu

1. Amplasarea geografică și capitalul natural	
Mediul Intern	
<i>Avantaje</i>	<i>Dezavantaje</i>
✓ peisaje unice datorită reliefului evidențiat de dealuri înalte, câmpii joase și mai multe bazine acvatice	- existența gunoștilor clandestine și neautorizate în extravilanul satelor din comună - arderea/incendierea vegetației uscate

✓ faună și floră bogată, tipică pentru relieful de câmpie ✓ resurse suficiente de apă potabilă subterană pentru aprovizionare cu apă a populației ✓ soluri preponderent cernoziom cu bonitate 57 ✓ circa 60% din patrimoniul forestier local este în gestiunea APL	- terenuri accidentate (cu alunecări de teren) - pășunatul irațional - doar 4% din fondul funciar al comunei este forestier; - lipsa copacilor, arbuștilor și florilor necesare albinăritului
Mediul Extern	
Oportunități	Amenințări
➤ promovarea reliefului specific și unic pentru a spori atractivitatea turistică a teritoriului ➤ accesarea finanțelor destinate proiectelor de mediu și turism rural ➤ reîmpădurirea suprafețelor forestiere ➤ amenajarea și extinderea spațiilor verzi	! condiții climaterice nefavorabile ! existența și extinderea gunoștilor clandestine

Sursa: conform datelor oferite de APL

Tabelul 8. Analiza SWOT Populație

2. Potențialul uman	
Mediul Intern	
Avantaje	Dezavantaje
✓ copii frecventează grădinița din sat, nu sunt nevoiți să se deplaseze în altă comună ✓ cel puțin 60 % din populație este aptă de muncă ✓ populația din localitate se implică și se mobilizează pentru cauze și inițiative sociale ✓ numărul de gospodării a scăzut în ultimii 5 ani ✓ implicarea civică a populației este încurajată de grupurile de inițiativă locale	- copii frecventează gimnaziul din alte comune vecine; - doar 5 % din locuitori sunt angajați în sat - interes limitat și puțină implicare a diasporei în dezvoltarea comunei - natalitatea în descreștere și mortalitate în creștere
Mediul Extern	
Oportunități	Amenințări
➤ accesarea programelor de finanțare destinate consolidării capacităților populației precum orientare în carieră, consiliere și altele ➤ realizarea schimbului de experiență ➤ emigrarea persoanelor în comună ➤ atragerea mai multor asociații obștești să implementeze proiecte în comună	! exodul populației active de la sate la orașe ! insuficiente locuri de muncă bine plătite în comună și în vecinătate ! lipsa interesului la liceeni și la studenți de a se întoarce în comună după studii

Sursa: conform datelor oferite de APL

Tabelul 9. Analiza SWOT Infrastructură

3. Infrastructura fizică, socială și utilități	
Mediul Intern	
Avantaje	Dezavantaje

✓ iluminare stradală asigurată cu acoperire de 20% ✓ aprovizionarea cu apă acoperă cel puțin 90% ✓ grădinițe, case de cultură, biblioteci, oficii poștale, și puncte medicale funcționale ✓ instituțiile de învățământ, casele de cultură, primăria sunt active în rețelele sociale ✓ existența și amenajarea continuă a spațiilor verzi din comună	- starea drumurilor în comună este nesatisfăcătoare - lipsa sistemelor de irigare pentru terenurile agricole - existența gunoiștilor clandestine în comună - lipsa unui centru comunitar pentru locuitori și a unui centru de plasament pentru bătrâni
Mediul Extern	
Oportunități	Amenințări
➤ atragerea investițiilor și crearea PPP ➤ accesarea programelor de finanțare destinate creării și reabilitării infrastructurii locale ➤ realizarea schimbului de experiență pentru funcționarii publici	! lipsa autonomiei financiare ! capacitate limitată de atragere a resurselor financiare suplimentare sau/și a investițiilor ! instabilitate politică și economică în țară ! posibilități limitate de majorare a bugetului local ! natalitatea în descreștere ! emigrarea populației

Sursa: conform datelor oferite de APL

Tabelul 10. Analiza SWOT Cultură

4. Patrimoniul cultural	
Mediul Intern	
Avantaje	Dezavantaje
✓ patrimoniu cultural istoric bogat, care încă urmează a fi descoperit și valorificat ✓ echipa APL este interesată de restaurarea și îngrijirea monumentele culturale din comună ✓ existența muzeelor improvizat în comună ✓ funcționarea mai multor colective artistice	- actualmente comuna nu este promovată și valorificată ca destinație turistică - lipsa cărților, revistelor, radioului local prin care să se promoveze potențialul cultural
Mediul Extern	
Oportunități	Amenințări
➤ promovarea comunei ca destinație turistică ➤ accesarea programelor de finanțare destinate patrimoniului cultural și dezvoltării turismului ➤ crearea și organizarea evenimentelor artistice și sportive anuale	! instabilitate politică și economică în țară ! emigrarea populației din comună ! restricții de deplasare și organizare a evenimentelor

Sursa: conform datelor oferite de APL

Tabelul 11. Analiza SWOT Economie

5. Economia locală	
Mediul Intern	
Avantaje	Dezavantaje

✓ terenurile agricole sunt prelucrate circa 95% ✓ prezența în UAT a cel puțin 4 lideri agricoli ✓ deschiderea antreprenorilor din comună în extinderea și dezvoltarea afacerilor locale ✓ existența în teritoriu a iazurilor piscicole, a punctelor de colectare lapte și a unei mori ✓ capacitatea relativ bună a antreprenorilor locali de angajare a populației locale atât permanent (20%) cât și sezonier (10%)	- economia locală puțin diversificată - lipsa punctelor de deservire turistică - lipsa drumurilor agricole asfaltate îngreunează accesul pe vreme nefavorabilă fermierilor - lipsă de centru de asistență sanitară veterinară, farmacii veterinare, ferme de porcine și păsări, centre de producere a produselor de origine animală, centre de prelucrare a pieilor/lânii - capacitate limitată a antreprenorilor locali de a angaja cu normă întreagă pe per. nedeterminată
Mediul Extern	
Oportunități	Amenințări
➤ crearea pensiunilor turistice ➤ diversificarea activităților economice ➤ construcția drumurilor agricole locale ➤ realizarea schimbului de experiență ➤ accesarea programelor de finanțare și subvenții pentru afaceri noi și existente	! instabilitate economică și politică ! lipsa forței de muncă calificate conform necesităților ! condiții meteo nefavorabile agriculturii ! reducerea instrumentelor naționale de susținere a antreprenorilor mici și mijlocii

Sursa: conform datelor oferite de APL

Tabelul 12. Analiza SWOT Administrare

6. Administrația publică locală	
Mediul Intern	
Avantaje	Dezavantaje
✓ echipa APL deține experiență în atragerea fondurilor și implementarea proiectelor ✓ primarul se bucură de încrederea cetățenilor și de susținerea acestora în proiecte comunitare ✓ comunicarea cu băștinașii se realizează rapid și prin comunicare directă și transparentă ✓ echipa APL este deschisă pentru parteneriate și implementarea proiectelor comune ✓ este membru GAL „Movila Măgura” ✓ frecvența infracțiunilor este în scădere în ultimii 7 ani	- comuna nu deține simboluri oficiale - lipsa ziarelor, buletinelor informative și a postului de radio local pentru comunicarea știrilor și altor informații de interes local - comunicarea cu băștinașii se realizează în principal prin adunări și din vorbă în vorbă, iar prezența și promovarea comunei online este organică și se realizează doar prin intermediul paginilor în rețelele sociale - nu există simboluri oficiale ale comunei - veniturile proprii ale comunei reprezintă doar 17% din bugetul gestionat de primărie - nu există sisteme de supraveghere video în comună ce supraveghează străzile principale și instituțiile sociale
Mediul Extern	
Oportunități	Amenințări
➤ existența unor bunuri în comună ce pot fi trecute la balanța APL ➤ atragerea investițiilor și crearea PPP ➤ accesarea programelor de finanțare destinate consolidării capacității instituționale ➤ realizarea schimbului de experiență ➤ oportunități de dezvoltare nevalorificate	! capacitate limitată de atragere a surselor de dezvoltare suplimentare sau/și a investițiilor ! instabilitate politică și economică în țară ! posibilități limitate de majorare a bugetului local ! natalitatea în descreștere, emigrarea populației ! nu există în prezent înfrățiri cu alte comune din alte țări

➤ lansarea de radio și buletin informativ în anul 2026 ➤ participarea la apelurile de concurs în cadrul GAL-ului pentru proiecte de activizare și dezvoltare la care pot participa toți localnicii din toate cele 3 sectoare: public, civic și business	! dependenta majorității bugetului de veniturile de la bugetul de stat poate fi o vulnerabilitate în cazul reducerii acestora
--	--

Sursa: conform datelor oferite de APL

4. CAPITOLUL IV. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI

Viziunea

Viziunea constituie o stare dorită, ceea ce trebuie să devină comuna Ciolacu Nou în următorii 7 ani. **Comuna Ciolacu Nou este o zonă rurală cu un teritoriu bine amenajat, cu o economie funcțională și diversificată capabilă să asigure suficiente locuri de muncă pentru rezidenți, infrastructură tehnico – edilitară modernă și durabilă, mediu ecologic curat și protejat, tradiții conservate și promovate, cu administrare transparentă și profesionistă care asigură tuturor cetățenilor acces la servicii publice calitative și un nivel de trai prosper.**

Misiunea

Misiunea sau mandatul autorității este o prezentare scurtă a scopului, rolurilor, competențelor și responsabilităților principale ale autorității publice locale. Misiunea răspunde la întrebări precum: „Ce facem noi?”, „Pentru cine activăm noi?”, „Cum contribuim la activitatea generală a Guvernului?”. Declarația de misiune a primăriei este o descriere a activității autorității și locul pe care acesta îl ocupă în cadrul sistemului administrative național. Respectiv, declarația de misiune a autorității publice locale a comunei Ișcălău expusă în continuare este valabilă pentru o perioadă de cel puțin 7 ani.

Primăria comunei Ciolacu Nou va fi permanent în slujba nevoilor comunității locale pentru a furniza servicii publice de calitate, a îmbunătăți standardul de viață a locuitorilor, a susține dezvoltarea unui mediu economic prosper, protejarea mediului ambiant și sporirea atractivității turistice a comunei.

Valorile

Valorile reprezintă norme de conduită și atitudine general acceptate de rezidenți pentru realizarea viziunii și misiunii. Sistemul de valori al cetățenilor din Comuna Ciolacu Nou este compus din următoarele valori:

- **Transparență.** Fiecare persoană va avea acces liber la informații privind drepturile sale fundamentale și alte drepturi stabilite prin lege.
- **Responsabilitate.** Asumarea acțiunilor ce vor facilita implementarea Strategiei, asumarea răspunderii pentru impact, consecințe și gestionarea riscurilor.
- **Dezvoltare.** Dezvoltarea creativă a copiilor, dezvoltarea afacerilor, dezvoltarea infrastructurii, dezvoltarea patrimoniului cultural, dezvoltarea unui mediu social prosper.
- **Respect.** Respect pentru libertatea alegerii, pentru egalitatea de șanse, pentru confidențialitate, pentru rolul care îl are fiecare cetățean în dezvoltarea comunei.

Obiective strategice și specifice

Obiectivele strategice constituie esența, rezultatul final din contopirea celor 3 sectoare de bază a procesului de planificare strategică pe termen lung la nivel local, și anume: sectorul public, antreprenoriatul și societatea civilă. Cu scopul de a facilita realizarea obiectivelor strategice, acestea au fost descompuse, cascadeate în obiective mai mici, și anume în obiective specifice. Acestea la rândul lor vor fi realizate prin implementarea mai multor programe, ce includ la rândul lor mai multe grupuri de activități sau proiecte, menționate în Planul de Acțiuni (PA). Grupurile de activități și de proiecte urmează a fi detaliat planificate și descrise în Planul Anual al APL.

Strategia actuală va fi implementată prin îndeplinirea a 4 obiective strategice:

1. Dezvoltarea infrastructurii fizice, asociate și amenajarea teritoriului (OS 1)
2. Atragerea investitorilor și dezvoltarea economiei locale (OS 2)
3. Dezvoltare instituțională și îmbunătățirea calității serviciilor publice locale (OS 3)
4. Promovarea patrimoniului local și susținerea implicării civice (OS 4)

În continuare sunt expuse detaliat toate cele 4 obiective strategice:

1. Dezvoltarea infrastructurii fizice, asociate și amenajarea teritoriului (OS 1)

Obiectivul strategic OS 1. cuprinde o varietate de acțiuni menite să creeze, îmbunătățească, consolideze și să modernizeze infrastructura locală și mediul ambiant, precum: infrastructura rutieră, stații de așteptare, sistem de aprovizionare cu apă, sistem centralizat de canalizare, managementul deșeurilor, lichidarea gunoiștilor neautorizate, sistem de aprovizionare cu gaze naturale, colectare selectivă a deșeurilor, eficiență energetică, cazangerii autonome, mediu ambiant sănătos, parcuri și fâșii forestiere, spații verzi curățate și amenajate, educație ecologică, crearea elementelor de infrastructură ecologică, altele conform necesităților identificate în procesul de planificare, precum și ulterior în procesul de implementare a Strategiei de față. Obiectivul strategic 1 se va îndeplini prin intermediul a 2 obiective specifice (O.S.) și 6 programe.

2. Atragerea investitorilor și dezvoltarea economiei locale (OS 2)

Obiectivul strategic OS 2. include o diversitate de acțiuni orientate să dezvolte economic comuna precum: facilitarea accesului la terenurile agricole și alte locații de interes economic, modernizarea sectorului agricol, diversificarea afacerilor non-agricole, dezvoltarea afacerilor turistice, crearea parteneriatelor public-private, atragerea investitorilor, susținerea creării locurilor de muncă noi și bine plătite, facilitarea creării infrastructurii de susținere a afacerilor, susținerea creării infrastructurii de afaceri necesară pentru dezvoltarea afacerilor agricole și non-agricole, facilitarea accesului producătorilor locali la platformele locale de comercializare, altele conform necesităților identificate în procesul de planificare precum și ulterior în procesul de implementare a Strategiei de față. Obiectivul strategic 2 se va îndeplini prin intermediul a 2 obiective specifice (O.S.) și 4 programe.

3. Dezvoltare instituțională și îmbunătățirea calității serviciilor publice locale (OS 3)

Obiectivul strategic OS 3. presupune îmbunătățirea calității vieții în comună prin intermediul unui grup de acțiuni ce vizează mai multe domenii precum: guvernare eficientă, dotare tehnico-materială a APL, instruirea și consolidarea capacităților personalului APL, crearea parteneriatelor de dezvoltare, dezvoltarea mecanismului eficient de comunicare, educație preșcolară, învățământ gimnazial, cultură, sport, sănătate, protecție socială, altele conform necesităților identificate în procesul de planificare precum și ulterior în procesul de implementare a Strategiei de față. Obiectivul strategic 3 se va îndeplini prin intermediul a 2 obiective specifice (O.S.) și 6 programe.

4. Promovarea patrimoniului local și susținerii implicării civice (OS 4)

Obiectivul strategic OS 4. presupune în special conservarea patrimoniului cultural, dezvoltarea potențialului cultural local, precum: dezvoltarea mecanismului eficient de promovare locală și mobilizare civică, altele conform necesităților identificate în procesul de planificare precum și ulterior în procesul de implementare a Strategiei de față. Obiectivul strategic 3 se va îndeplini prin intermediul a 3 obiective specifice (O.S.) și 6 programe.

Tabelul 13. Matricea cadru a Strategiei

Obiectiv strategic	Obiective specifice	Programe
1. OS 1. Dezvoltarea infrastructurii fizice, asociate, și amenajarea teritoriului	O.S. 1.1. Reabilitarea, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice și asociate	➤ Infrastructură rutieră și iluminare stradală ➤ Aprovizionare cu apă și soluții alternative sistemului de canalizare ➤ Aprovizionare cu gaze naturale ➤ Eficiență energetică
	O.S. 1.2. Protecția mediului ambiant și amenajarea teritoriului	➤ Managementul deșeurilor ➤ Mediu și amenajarea teritoriului
2. OS 2. Atragerea investitorilor și dezvoltarea economiei locale	O.S. 2.1. Susținerea dezvoltării afacerilor agricole și non-agricole prietenoase mediului	➤ Dezvoltarea sectorului agricol ➤ Dezvoltarea sectorului non-agricol
	O.S. 2.2. Atragerea investitorilor și consolidarea infrastructurii de afaceri	➤ Infrastructura de afaceri ➤ Investitori și PPP
3. OS 3. Dezvoltare instituțională și îmbunătățirea calității serviciilor publice locale	O.S. 3.1. Îmbunătățirea capacităților pentru o guvernare transparentă și eficientă	➤ Consolidarea capacităților și a transparenței ➤ Cooperare și parteneriate ➤ Organizare teritorială
	O.S. 3.2. Dezvoltare instituțională și sporirea calității serviciilor sociale	➤ Instituțiile și serviciile de educație și învățământ ➤ Instituțiile și serviciile de sănătate ➤ Alte servicii sociale³
4. OS 4. Promovarea patrimoniului local și susținerea implicării civice	O.S. 4.1. Modernizarea și dotarea tehnico-materială a obiectelor de interes cultural și recreativ	➤ Domeniul cultural-artistic ➤ Domeniul sportiv-recreativ
	O.S. 4.2. Promovarea patrimoniului local și dezvoltarea turismului	➤ Activități și evenimente de promovare ➤ Turism și atractivitate turistică
	O.S. 4.3. Dezvoltarea sectorului asociativ și stimularea implicării civice	➤ Sector asociativ ➤ Implicare civică

Sursa: conform datelor din APL

³ Alte servicii sociale – cuprind servicii destinate persoanelor social-vulnerabile care necesită suport și îngrijire, familiilor tinere cu scopul de a susține și favoriza natalitatea.

5. CAPITOLUL V. PLANUL DE ACȚIUNI

Planul de Acțiuni reprezintă un set activități în domenii prioritare ce se vor întreprinde în decursul a 7 ani, în scopul atingerii obiectivelor strategice fixate prin prezenta Strategie pentru îmbunătățirea condițiilor de trai și pentru dezvoltarea comunității locale, astfel încât procesul să fie evaluat și adaptat continuu.

Planul de Acțiuni va fi revizuit în mod periodic, astfel încât obiectivele stabilite să fie adaptate la evoluția și contextul macro-economic al Republicii Moldova. Revizuirea și corecția acestuia va fi efectuată, considerând și opiniile societății civile locale. Se planifică ca revizuirea să se facă la intervale scurte (nu mai rar decât o dată în an), astfel încât marja de eroare în privința evaluării resurselor necesare pentru diverse proiecte să fie cât mai mică. De asemenea, Planul de Acțiuni va ține cont de evoluția în timp a economiei comune, iar variabilele economice și sociale luate în calcul la prognoza economică și demografice se vor actualiza la revizuirile ulterioare.

Planul de acțiuni are în vizor îndeplinirea următoarelor 4 obiective strategice:

1. Dezvoltarea infrastructurii publice și amenajarea teritoriului (OS 1)
2. Atragerea investitorilor și dezvoltarea economiei locale (OS 2)
3. Dezvoltare instituțională și îmbunătățirea calității serviciilor publice locale (OS 3)
4. Promovarea patrimoniului local și susținerea implicării civice (OS 4)

În continuare sunt expuse detaliat toate cele 4 obiective strategice, inclusiv cu explicarea acestora și descompunerea în obiective specifice.

Obiectivul strategic OS 1. Dezvoltarea infrastructurii fizice și protecția mediului ambiant

Obiectivul strategic 1 se va îndeplini prin intermediul a 2 obiective specifice (O.S.):

- O.S. 1.1. Reabilitarea, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice și asociate;
- O.S. 1.2. Protecția mediului ambiant și amenajarea teritoriului.

Program	Grup de activități și proiecte planificate spre implementare	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Obiectivul specific O.S. 1.1. Reabilitarea, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice și asociate						
	Elaborarea studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice pentru construcția și reabilitarea infrastructurii rutiere	2023-2030	200		Primar, CL, grup de lucru	proiect aprobat
	Construcția, reabilitarea, menținerea și reparația rețelei de drumuri locale	2023-2030	7500			km drum reparat km drum construit

Program	Grup de activități și proiecte planificate spre implementare	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Infrastructură rutieră și iluminare stradală	Construcția, reabilitarea și amenajarea podurilor și canalelor de scurgere a apelor pluviale	2023-2030	2000			nr. canale de scurgere nr. poduri reparate
	Construcția, reabilitarea și amenajarea stațiilor rutiere și a altor elemente de infrastructură rutieră	2023-2030	350			nr. stații amenajate
	Renovarea și extinderea sistemului de iluminare stradală al comunei	2023-2030	800			nr. stâlpi de iluminare nr. de străzi iluminate
Aprovizionare cu apă și sistem de canalizare centralizat	Efectuarea studiilor de fezabilitate și proiectarea rețelelor ingineresti a sistemelor de canalizare centralizată	2023-2030	120		Primar, CL, grup de lucru	proiect aprobat
	Construcția, extinderea și reabilitarea rețelelor ingineresti de aprovizionare cu apă potabilă și/sau a sistemelor de canalizare centralizată	2023-2030	4500			km de apeduct nr. gospodării conectate
Eficiență energetică	Elaborarea studiilor de fezabilitate și proiectelor tehnice pentru termoizolarea edificiilor publice din localitate	2023-2030	120		Primar, CL, grup de lucru	nr. proiecte aprobat
	Modernizarea infrastructurii fizice și instituționale cu elemente și tehnologii de eficiență energetică	2023-2030	700			nr. de edificii dotate nr. tehnologii instalate kw capacitate energetică
Obiectivul specific O.S. 1.2. Protecția mediului ambiant și amenajarea teritoriului						
	Proiectarea și implementarea sistemului de gestionare a deșeurilor (colectare, transportare, tratare, reciclare și depozitare), inclusiv	2023-2030	3600			nr. gospodării deservite tone deșeuri colectate/an tone deșeuri reciclate/an

Program	Grup de activități și proiecte planificate spre implementare	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Managementul deșeurilor	construcția infrastructurii și dotarea tehnico-materială a acesteia				Primar, CL, grup de lucru	nr. vehicule specializate pentru colectare și transport nr. facilități de tratare nr. facilități de reciclare
	Amenajarea și întreținerea sistemului de management a deșeurilor în conformitate cu normele sanitaro-epidemice și ecologice existente	2023-2030	1200			nr. gunoiști m ³ capacitate gunoiști nr. de intervenții efectuate
	Amenajarea și întreținerea căilor de acces la gunoiștile autorizate	2023-2030	1000			nr. drum de acces create km de drum de acces
	Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice	2023-2030	40			mechanism implementat nr. persoane sancționate valoarea penalităților
	Lichidarea gunoiștilor neautorizate	2023-2030	60			nr. gunoiști lichidate nr. gunoiști nelichidate
	Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2023-2030	70			nr. bilunare organizate tone deșeuri colectate nr. pomi plantați
	Inițierea unor campanii de informare, instruire și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor	2023-2030	35			nr. campanii organizate nr. persoane informate
	Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor și fermierilor etc.	2023-2030	10			nr. programe organizate nr. persoane instruite
	Curățarea și amenajarea resurselor acvatice și a spațiilor verzi în intravilan și extravilan	2023-2030	280			nr. spații verzi amenajate nr. resurse acvatice amenajate
	Achiziționarea de echipamente și utilaj pentru efectuarea diverselor lucrări necesare comunei (îndreptarea drumurilor, săparea gropilor și tranșeelelor, altele)	2023-2030	1200			nr. utilaje achiziționate nr. echipamente achiziționate nr. intervenții efectuate

Program	Grup de activități și proiecte planificate spre implementare	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Mediu și amenajarea teritoriului	Plantarea de arbori și reîmpădurirea perdelelor forestiere de protecție, inclusiv crearea plantațiilor speciale pentru albinărit	2023-2030	140		Primar, CL, grup de lucru	nr. copaci plantați suprafața ha plantată
	Proiectarea (după caz), construcția și amenajarea zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei (parc, scuar, teren de sport, teren de joacă, teren de odihnă, spații pentru picnic, scenă de vară, estradă de vară, altele)	2023-2030	2240			nr. parcuri și scuaruri nr. terenuri de sport nr. terenuri de joacă nr. terenuri de odihnă nr. estrade de vară
	Reparația și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei		120			nr. spații verzi îngrijite nr. spații odihnă îngrijite nr. spații agrement îngrijite
	Construcția facilităților sanitare în spațiile publice	2023-2030	75			nr. veceu construit nr. veceu funcțional
	Proiectarea, extinderea, curățarea și amenajarea cimitirelor din comună	2023-2030	70			nr. cimitire amenajate nr. acțiuni de curățare tone deșeu colectat

Obiectivul strategic OS 2. Atragerea investitorilor și dezvoltarea economiei locale

Obiectivul strategic 2 se va îndeplini prin intermediul a 2 obiective specifice (O.S.):

- O.S. 2.1. Susținerea dezvoltării afacerilor agricole și non-agricole;
- O.S. 2.2. Atragerea investitorilor și consolidarea infrastructurii de afaceri.

Program	Grup de activități și proiecte planificate	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Obiectivul specific O.S. 2.1. Susținerea dezvoltării afacerilor agricole și non-agricole						
	Stimularea dezvoltării sectorului de producere (ferme de creșterea a animalelor, mini-fabrici de prelucrare a fructelor și legumelor, altele)	2023-2030	60			nr. puncte de producere dezvoltate nr. afaceri susținute

Program	Grup de activități și proiecte planificate	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Dezvoltarea sectorului agricol	Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură	2023-2030	60		Primar, CL, grup de lucru	nr. fermieri susținuți nr. tehnologii moderne implementate
	Elaborarea studiilor de fezabilitate, proiectarea, construcția și menținerea sistemelor de irigare a terenurilor agricole	2023-2030	3600			m ² de teren irigat km ai rețelei de irigare nr. de loturi de teren irigate
	Promovarea implementării în sectorul agricol de producere a standardelor europene de calitate	2023-2030	60			nr. standarde implementate
	Facilitarea în deschiderea unor puncte de colectare și achiziționare a producției agricole	2023-2030	240			nr. puncte deschise tone producție colectată
Dezvoltarea sectorului non-agricol	Stimularea dezvoltării sectorului servicii (confecții, frezării, centru de reparații a tehnicii, industrii creative, altele), inclusiv prin oferirea în locațiune a spațiilor la balanța APL	2023-2030	60		Primar, CL, grup de lucru	nr. afaceri susținute nr. spații date în locațiune
	Stimularea dezvoltării turismului rural și infrastructurii aferente	2023-2030	120			nr. de afaceri în turism nr. de turiști unici
	Reabilitarea și repararea bunurilor imobiliare în gestiunea APL (ex. un bloc al clădirii grădiniței) care pot fi oferite în locațiune afacerilor locale	2023-2030	1240			nr. de obiecte reparate m ² suprafața reparată
Obiectivul specific O.S. 2.2. Atragerea investitorilor și consolidarea infrastructurii de afaceri						
Infrastructura de afaceri	Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru susținerea dezvoltării business-ului rural	2023-2030	80		Primar, CL, grup de lucru	nr. programe pentru business implementate
	Amenajarea, darea în exploatare și funcționarea unei piețe agricole autorizate	2023-2030	50			nr. de locuri amenajate nr. de fermieri locali
Investitori și PPP	Atragerea investitorilor și crearea parteneriatelor public private (inclusiv elaborarea studiilor de fezabilitate/proiectelor investiționale)	2023-2030	80		Primar, CL, grup de lucru	nr. investitori atrași mii lei investiții atrase

Obiectivul strategic OS 3. Dezvoltare instituțională și îmbunătățirea calității serviciilor publice locale

Obiectivul strategic 3 se va îndeplini prin intermediul a 3 obiective specifice (O.S.):

- O.S. 3.1. Îmbunătățirea capacităților pentru o guvernare transparentă și eficientă;
- O.S. 3.2. Dezvoltare instituțională și sporirea calitatii serviciilor sociale.

Program	Grup de activități și proiecte planificate	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Obiectivul specific O.S. 3.1. Îmbunătățirea capacităților pentru o guvernare transparentă și eficientă						
Consolidare capacități APL și transparență	Repararea, modernizarea sediului primăriei și dotarea tehnico-materială a acestuia	2023-2030	650		Primar, CL, grup de lucru	m ² suprafață renovată nr. unități tehnico-materiale achiziționate
	Diversificarea serviciilor publice pentru populație (inclusiv achiziționarea de vehicule și echipament de dezăpezire, întreținere spații verzi;)	2023-2030	1200			nr. utilaje achiziționate nr. vehicule achiziționate nr. servicii noi
	Organizarea de către primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică	2023-2030	60			nr. cursuri frecventate nr. funcționari instruiți
	Diversificarea instrumentelor de comunicare și vizibilitate locală (pagină web, panouri informative, ziar, radioul local, audieri publice, dezbateri, adunări cu localnicii, web TV, podcast, altele)	2023-2030	50			nr. dezbateri și participanți nr. adunări locale și participanți nr. panouri informative
Cooperare și parteneriate	Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsurile culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2023-2030	100		Primar, CL, grup de lucru	nr. parteneriate cu comunele din RM nr. de înfrățiri cu comunele din alte țări nr. proiecte de cooperare
Organizare teritorială	Elaborarea planului urbanistic	2023-2030	250		Primar, CL, grup de lucru	plan aprobat
Obiectivul specific O.S. 3.2. Dezvoltare instituțională și sporirea calității serviciilor sociale						

Program	Grup de activități și proiecte planificate	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Instituțiile și serviciile de educație și învățământ	Construcția, reparația, renovarea și modernizarea sediilor instituțiilor de educație și învățământ, precum și a curților acestora, precum și a terenului aferent după caz	2023-2030	2350		Primar, CL, grup de lucru	m ² suprafață renovată nr. încăperi renovate
	Reînnoirea bazei tehnico-materiale în corespundere cu particularitățile de vârstă a copiilor și a elevilor care o frecventează	2023-2030	450			nr. unități tehnico-materiale achiziționate
	Asigurarea iluminatului artificial de calitate în sălile de studii ale instituțiilor de învățământ	2023-2030	180			nr. de săli iluminate
	Dotarea bibliotecii instituției de învățământ cu toată literatura necesară pentru lectură suplimentară și obligatorie a elevilor	2023-2030	50			nr. unități de literatură
	Construcția și îngrijirea facilităților sanitare în instituțiile de educație și învățământ	2023-2030	360			nr. unități construite
Instituțiile și serviciile de sănătate	Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor comunei	2023-2030	130		Primar, CL, grup de lucru	nr. servicii medicale noi
	Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2023-2030	20			nr. programe organizate
Alte entități și servicii sociale					Primar, CL, grup de lucru	
	Deschiderea unui centru de plasament (azil) pentru persoanele în etate	2023-2030	3500			centru deschis nr. persoane în etate
	Implementarea serviciilor socio-medice și de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate	2023-2030	400			nr. servicii oferite nr. beneficiari de servicii
	Crearea și demararea programelor de susținere a familiilor tinere și tinerilor specialiști	2023-2030	350			nr. programe organizate nr. familii susținute nr. copii născuți

Obiectivul strategic OS 4. Promovarea patrimoniului local și susținerea implicării civice

Obiectivul strategic 4 se va îndeplini prin intermediul a 3 obiective specifice (O.S.):

- O.S. 4.1. Modernizarea și dotarea tehnico-materială a obiectelor de interes cultural-recreativ;
- O.S. 4.2. Promovarea patrimoniului local și dezvoltarea turismului;
- O.S. 4.3. Dezvoltarea sectorului asociativ și stimularea implicării civice.

Program	Grup de activități și proiecte planificate	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Obiectivul specific O.S. 4.1. Modernizarea și dotarea tehnico-materială a obiectelor de interes cultural-recreativ						
Domeniul cultural-artistic	Reparația și dotarea tehnico-materială a Caselor de Cultură pentru buna funcționare	2023-2030	4200		Primar, CL, grup de lucru	m ² suprafață renovată nr. încăperi renovate nr. unități tehnico-materiale achiziționate
	Dotarea tehnico-materială și actualizarea fondului de carte a bibliotecii publice	2023-2030	140			nr. unități de literatură nr. unități tehnico-materiale achiziționate
	Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj și costumație necesară	2023-2030	1200			nr. unități echipament nr. membri colectiv art.
	Proiect tehnic și crearea și amenajarea muzeelor	2023-2030	240			muzeu deschis nr. obiecte expuse
Domeniul sportiv-recreativ	Amenajarea și întreținerea stadioanelor centrale (inclusiv crearea și întreținerea facilităților sanitare)	2023-2030	200		Primar, CL, grup de lucru	nr. stadioane amenajate nr. veceu construite
	Proiectarea, construcția, dotarea tehnico-materială a mini-stadioane multifuncționale pentru activități sportive	2023-2030	3600			proiect aprobat nr. mini-stadioane construite nr. meciuri desfășurate
	Menținerea activității echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) și dotarea lor cu echipament sportiv necesar	2023-2030	210			nr. echipe sportive nr. sportivi nr. unități tehnico-materiale achiziționate
Obiectivul specific O.S. 4.2. Promovarea patrimoniului local și dezvoltarea turismului						

Program	Grup de activități și proiecte planificate	Perioada de implementare	Costuri (mii lei)	Surse potențiale de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Activități și evenimente de promovare	Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive anuale în comună, precum și participarea la evenimente externe comunei	2023-2030	105		Primar, CL, grup de lucru	nr. evenimente locale nr. participanți nr. evenimente externe
	Editarea și lansarea cărții “Istoria Comunei Ciolacu”	2023-2030	50			carte redactată carte lansată
Turism și atractivitate turistică	Crearea traseelor turistice	2023-2030	140		Primar, CL, grup de lucru	nr. trasee turistice nr. puncte incluse în traseele turistice locale
	Susținerea inițiativelor turistice și proiectelor destinate atragerii, deservirii turiștilor	2023-2030	280			nr. inițiative susținute nr. pensiuni turistice nr. turiști unici
Obiectivul specific O.S. 4.3. Stimularea implicării civice și dezvoltarea sectorului asociativ						
Sectorul asociativ	Susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul comunei și susținerea înființării, activării de ONG-uri și organizații locale	2023-2030	140		Primar, CL, grup de lucru	nr. asociații susținute nr. proiecte implementate
	Susținerea dezvoltării afacerilor sociale	2023-2030	140			nr. afaceri sociale lansate
	Susținerea asociațiilor obștești în elaborarea planurilor de dezvoltare sectoriale și managementul proiectelor	2023-2030	120			nr. planuri de dezvoltare nr. proiecte implementat
Implicare civică	Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare, participare și mobilizare civică	2023-2030	70		Primar, CL, grup de lucru	nr. inițiative civice nr. persoane mobilizate
	Crearea centrului de resurse pentru tineri	2023-2030	90			centru creat nr. de tineri
	Susținerea inițiativelor civice și activitatea grupurilor de inițiativă din comună	2023-2030	150			nr. proiecte implementat nr. grupuri de inițiativă

6. CAPITOLUL VI. BUGETUL

Bugetul strategiei cuprinde doar bugetul programelor și grupurilor de proiecte și acțiuni menționate în Planul de acțiuni. Bugetul estimat nu include și bugetul dedicat funcționării APL. Următorul tabel, este un tabel totalizator, care înglobează bugetul planului de acțiuni și numărul de programe pentru fiecare obiectiv strategic.

Tabelul 14. Buget

Denumirea obiectivului strategic	Nr. programe	Mii lei	Cota, %
OS 1. Dezvoltarea infrastructurii fizice, asociate și amenajarea teritoriului	6	34110	56%
OS 2. Atragerea investitorilor și dezvoltarea economiei locale	4	5650	9%
OS 3. Dezvoltare instituțională și îmbunătățirea calității serviciilor publice locale	6	10100	17%
OS 4. Promovarea patrimoniului local și susținerea implicării civice	6	11075	18%
Total SDSE:		51255	100%

Elaborat: grupul de lucru în baza cercetării pieței și consultărilor publice cu rezidenții

PLAN DE ACȚIUNI 2023-2027

Aspecte	Obiective	Indicatori	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Responsabili de monitorizare
1.Transportul	Asigurarea accesului populației comunei Ciolacu Nou la servicii calitative de transport public	400 m drum reparate în s.Ciolacu Vechi (de la Baie)	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2024	APL	
		500 m drum reparate în s.Ciolacu Vechi (de la Cornovac S- Pasat Efrosinia)	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2025	APL	
		300 m drum reparate în s.Ciolacu Vechi mahalaua de devale	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2024	APL	
		1400 m drum reparate înre s.Șoltoaia și s.Ciolacu Nou	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2024	APL AE "AGROSZM"	
		380 m drum reparate în s. Făgădău (de la șosea-Grabovschi Vadim)	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2024	APL	
		1200 m drum reparate în s. Făgădău centură (de la traseu la traseu Pali G)	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2025	APL	
		Drum adiacent reparat în s. Făgădău (de la drumul central spre Boronciuc N)	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2024	APL	
		200m drum spre cimitir cu rigolă și 3 podețe în s. Ciolacu Nou	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2024	APL	

		Drum de la Scripniciuc N-Oprirea autobuse)	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2025	APL	
		Drum de lângă școală spre Bordeianu V.	Reparația drumurilor adiacente deteriorate, variantă albă	2025	APL	
		2200 m de Iluminare stradală în s. Ciolacu Nou (drumul spre Șoltoiaia, Rogozca)	Tragerea liniei și conectare	2024	APL Red Nord	
		1800 m de Iluminare stradală în s. Ciolacu Vechi	Tragerea liniei și conectare	2025	APL Red Nord	
		1400 m de Iluminare stradală în s. Pocrovca	Tragerea liniei și conectare	2024	APL Red Nord	
		Instalarea urnelor de gunoi la 7 stații de autobus din satele Pocrovca, Ciolacu Vechi, Ciolacu Nou, Făgădău, Șoltoiaia și lângă 2 terenuri de joacă- în s. Ciolacu Vechi și Făgădău	Procurare și instalare la stațiile de așteptare și teren de joacă	2024	APL GI	
		6 tablîțe cu grafice de circulație a rutei instalate în stația de așteptare	Elaborarea și instalare graficului la stațiile de așteptare	2024	APL	
		10 rigole	Săpate cu tractorul făcute podețe și betonate	2022-2023	APL	
		Stație de așteptare în s. Șoltoiaia	Construcția și amenajarea stației de așteptare	2023-2024	AE APL	
		Cartografierea (numerotarea) caselor și denumire străzilor pentru accesul ambulanței	Procurarea și instalarea indicatoarelor	2024-2026	APL Proiect CMF	
2. Spații publice și clădiri	Adaptarea clădirilor publice și spațiilor exterioare la necesitățile vîrstnicilor	s. Ciolacu Vechi 6 bănci și 6 urne	Instalarea băncilor și urnelor de-a lungul străzilor ce duc spre centru satului Ciolacu Vechi	2024	APL Proiect	
		8 bănci și 8 urne	Instalarea băncilor și	2023	APL	

			urnelor de-a lungul străzilor ce duc spre centru satului Ciolacu Nou		VOLUNTARI	
		6 bănci și 6 urne în s. Făgădău	Instalarea băncilor și urnelor de-a lungul străzi centrale în satul Făgădău	2023	APL AE Voluntari	
		2 bănci și 2 urne în s. Pocrovca	Instalarea băncilor și urnelor de-a lungul străzi centrale în satul Pocrovca	2023	APL Voluntari	
		2 bănci și 2 urne în s. Șoltoiaia	Instalarea băncilor și urnelor de-a lungul străzi centrale în satul Șoltoiaia	2023	APL Voluntari	
		2 parcuri amenajate cu bănci și spații de socializare pentru vârstnici în s. Ciolacu Vechi și Ciolacu Nou	Amenajarea parcurilor	2024-2027	APL Proiect Prestatori de servicii Voluntari	
		Teren sportiv în s. Făgădău	Amenajarea terenului sportiv în s. Făgădău	2024-2025	APL Proiect Prestatori de servicii Voluntari	
		Zonă de odihnă cu spații de socializare pentru vârstnici și copii în s. Șoltoiaia	Amenajarea terenului de joacă și odihnă	2024-2026	APL Proiect Voluntari	
		Zonă de odihnă și spații de socializare pentru vârstnici și copii pe terenul fostei grădinițe în s. Pocrovca	Amenajarea terenului de odihnă	2024-2026	APL Proiect Voluntari	
		O balustradă spre cimitir în s. Ciolacu Nou	Instalarea balustradei	2024	APL Proiect Voluntari	
		12 balustrade și rampe la instituțiile publice din comună	Instalarea balustradelor și rampelor de acces	2024-2027	APL Proiect Prestatori de servicii	

		20 tomberoane în locurile publice	Procurarea și instalarea tomberoanelor	2024-2027	APL Prestatori de servicii	
		6 condiționere cu sistem de încălzire în instituțiile publice.	Procurarea și instalarea	2024-2027	APL	
		12 benzi împotriva alunecării în instituțiile publice	Procurarea și instalarea	2024-2027	APL Prestatori de servicii Manageri de instituții	
3. Locuința	Aasigurarea securității și siguranței vîrstnicilor din comuna Ciolacu Nou	Baza de date creată a vîrstnicilor cu starea locuințelor deplorabile. Beneficiarii cu necesități identificați.	Vizitarea persoanelor vîrstnice în perioada rece a anului. Întocmire unei baze de date	2021	Asistentul și lucrătorii sociali Polițistul de sector Voluntari	
		350 locuințe ale vîrstnicilor dotate cu detectoare de fum	Procurare și dotare, instalare	2024-2025	MCS (Pompierii) Asistența socială	
		5 grupe de voluntari în fiecare sat din comună	Crearea gr. de voluntari din 5-10 persoane	2024-2027	APL GI	
		200 persoane în etate și cu dezadilități ajutate de voluntari	Împărțirea, repartizarea voluntarilor la gospodării pentru activități gospodăresc (tăierea lemnurilor, curățirea zăpezii)	2024-2027	APL GI Voluntari	
		20 locuințe ale vîrstnicilor cu risc sporit de accident	Ajutor la repararea cosmetică a locuinței, curățirea și repararea sobei.	Vara Toamna	GI Voluntari AE	
4. Participare civică și oportunități de angajare	Atragerea la oportunități de angajare în folosul societății	2 clăci de curățenie 5 cimitire îngrijite 3 monumente îngrijite 6 stații de autobuse	De organizat clăci de curățenie și amenajare	Primăvara toamna	Grup de inițiativă Voluntari	
		20 oameni participanți la comisii și ședințele consiliului	Participare în comisii și la procesul de luarea deciziilor.	La formarea comisiilor	APL consilieri	

		2 ateliere de cusut și cizmărie 1 curs de calificare	Organizare și desfășurare	2 ori pe an	AE Școala GI	
		40 persoane în acțiuni de voluntariat în diferite acțiuni comunitare	Atragerea în acțiuni de voluntariat în diferite acțiuni comunitare	anual	GI Școala Cultura voluntari	
		10 anunțuri Oportunități de angajare	Ziua Pământului, ecologia, fără tutun Afișare pe panou	La necesitate	APL	
5. Respect și incluziune socială	Promovarea experienței și meritelor locuitorilor vârstnici	2 întâlniri informative cu participarea APL și vârstnicilor	Organizarea și desfășurarea	1 la 6 luni	APL GI	
		10 persoane încadrate să participe la ședințele consiliului local	Invitații expediate	La fiecare ședință a consiliului local	APL GI	
		4 lecții-discuții cu participarea vârstnicilor și a tinerilor în fiecare localitate (despre educație, compartiment)	Invitații, organizarea, desfășurarea	trimestrial	Școala Biserica Grădinița Polițistul de sector	
		5 activități (competiții) sportive creative	Invitații, organizarea, desfășurarea și implicarea obligatorie a persoanelor vârstnice și în etate.	Perioada caldă a anului	Școala GI Biblioteca Voluntari Cămin de cultură	
		2 ore de educație și respect - Lecție de etică	desfășurare	1 dată în lună	Școala grădinița	
		O companie de propagandă a atitudinii respectuase față de persoanele în etate	organizare, desfășurare	În fiecare vară	GI	
6. Participare socială	Ridicarea gradului de participare a persoanelor vârstnice	6 activități cultural-artistice la 8 martie, Ziua Internațională a Familiei, Ziua Independenței RM,	Organizare și desfășurare cu implicarea vârstnicilor	În fiecare an.	Casa, Căminele de cultură Instituțiile școlare	

	la activități culturale de nivel local	Hramul Satului, Ziua persoanelor în etate, Anul Nou			GI	
7.Comunicare și informare	Sporirea accesului locuitorilor comunei la posibilități de comunicare și informare	20 panouri informative instalate la crucile de drum spre măhălăi în toate 5 sate a comunei	Procurarea, instalarea și amenajareapanourilor	2024-2025	APL GI AE	
		Adunări pe mahala	Invitație de participare la adunări.	După necesitate	APL, GI	
		Calculator în Clubul din Șoltoaia cu conectare la internet	Achiziționare și instalare	2024	APL, GI	
8. Servicii Publice	Ridicarea nivelului de trai al populației.	250 gospodării conectate la apeduct în s. Ciolacu Vechi	Conectarea apeductuluiîn Ciolacu Vechi	2024-2027	APL Prestatori de servicii Proiect	
		Comună asigurată cu serviciul de colectare a deșeurilor	Colectarea și transportarea deșeurilor	2024-2027	AE APL	
		45 persoane asigurate cu prînz cald pe perioada rece a anului	Crearea cantinei sociale	2024-2027	APL, ONG, AE, Proiect, Casmed	
		45 persoane asigurate cu servicii sociale la domiciliu, servicii de cantina socială	Prestarea serviciilor social – medicalela domiciliu, servicii de cantina socială	2024-2027	APL Casmed, Donatori/proiecte	
		Comună asigurată cu piață agricolă	Deschiderea pieții agricole în s. Ciolacu Nou	2026	APL, AE, Proiect	

7. CAPITOLUL VII. PLANUL DE IMPLEMENTARE

Comuna Ciolacu Nou este o unitate administrativ-teritorială (UAT) în raionul Făleşti, care face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) a Republicii Moldova.

Succesul realizării Strategiei strategice de dezvoltare socio-economică a comunei Ciolacu Nou, raionul Făleşti, depinde în mare măsură, de participarea a cât mai multor locuitori la procesul de implementare și monitorizare a acestuia, de prezența unei cooperări încheiate în societate. În procesul implementării Strategiei de dezvoltare socio-economică vor fi implicați mai mulți actori ai comunității locale, fiecare urmând atât scopuri personale cât și scopuri comune, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate din start sau identificate și adaptate pe parcurs. Actorii locali sunt interni din Comună, precum și externi după cum urmează:

- administrația publică locală, reprezentată de consiliu local , primar, primăria;
- societatea civilă, reprezentată de asociațiile non-guvernamentale, asociațiile obștești, organizațiile confesionale, persoanele fizice active care se implică în viața Comunei femeile;
- sectorul economic, reprezentat de agenții economici, fermierii, întreprinzătorii individuali;
- structuri și organizații externe, precum consiliul raional, organizațiile internaționale, guvernul, organizații donator, altele.

Principii ale procesului de implementare

În implementarea Strategiei se va pune accent deosebit pe respectarea a **3 principii fundamentale**:

- eficiență - atingerea obiectivelor stabilite cu resurse minime;
- eficacitate - concentrarea pe priorități, cele mai importante lucruri care trebuie realizate pentru a atinge obiectivele;
- sustenabilitate - abilitatea de a asigura durabilitatea impactului obiectivelor atinse.

Etape de implementare

Implementarea Strategiei strategice de dezvoltare socio-economică se efectuează prin parcurgerea a **3 etape clasice**:

- 1. Adoptarea** Strategiei de dezvoltare. În cadrul acestei etape, Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor publice în cadrul comunei, precum și în cadrul ședinței Consiliului Comunal. Scopul consultării și dezbaterii publice este ajustarea prezentului document. Ulterior, Strategia va fi înaintat Consiliului Comunal spre aprobare. După aprobarea Strategiei, primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni anuale și trimestriale (după caz) spre implementare.
- 2. Executarea** Strategiei de dezvoltare se va efectua prin întreprinderea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare activitate ori proiect se va îndeplini fișa de proiect, în cadrul căreia vor fi stabilite obiective, Strategia acțiunilor necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare. Pentru a asigura o implementare eficientă, anual se va efectua cascada Planului de acțiuni a prezentei Strategii, în planuri de acțiuni anuale ce vor viza direct obiectivele, activitățile, proiectele concrete, sursele de finanțare necesare pentru anul respectiv, astfel încât.
- 3. Monitorizarea și Evaluarea** Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea Planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestei Strategii.

Planul anual al APL

Planul anual al autorității publice locale reprezintă planul de activitate pe anul viitor. Acesta se elaborează de către autoritățile publice locale în perioada septembrie – decembrie a fiecărui an, imediat după ce a fost aprobat planul anual de activitate al Guvernului.

În planul anual al autorității publice vor fi incluse toate acțiunile detaliate și specifice pe care autoritatea planifică să le realizeze, atât acțiuni de reformă, cât și acțiuni recurente. În același timp, în Strategie vor fi incluse acțiunile de dezvoltare a capacităților autorității și acțiuni planificate spre implementare sub formă de proiecte.

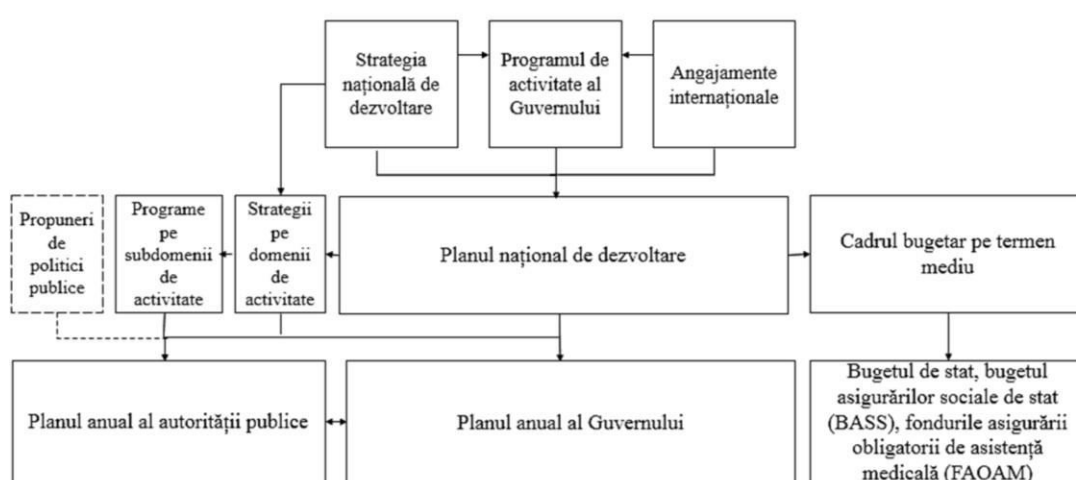
Planul anual al autorității publice va fi structurat în baza obiectivelor specifice din programe, documente de politici publice, de a căror implementare este responsabilă autoritatea. Astfel, activitatea autorității va fi focalizată pe implementarea unor programe/subprograme/proiecte concrete.

Structura acestui plan include cel puțin: obiective specifice, riscuri de implementare, acțiuni, indicatori de monitorizare, termen de realizare, subdiviziuni responsabile, documente de referință, altele.

Aprobarea planului se efectuează prin ordin, după care va fi publicat pe site-ul web oficial al acesteia sau/și pe panoul informativ din cadrul primăriei, comunei.

Locul planului anual al APL în sistemul de administrație publică național este expus în Figura 8.

Figura 11. Legătura dintre documentele de politici publice și documentele de planificare

Sursa: Anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice

Responsabilități și roluri de implementare

Implementarea și monitorizarea Strategiei se va efectua cu ajutorul Comisiei pentru Implementarea Strategiei (CIS). CIS va fi creată cu statut de comisie obștească pe lângă Consiliul Comunal și Primărie, în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Comunei. Astfel, în implementarea Strategiei, responsabilitățile de bază ale Consiliului de Implementare a Strategiei vor fi:

- planificarea implementării acțiunilor;
- elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare;
- coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare;
- coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative;
- monitorizarea implementării Planului de acțiuni;
- elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Comunal;
- acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile;
- elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare;
- analiza deciziilor privind diverse probleme ale Comunei;
- elaborarea și inițierea modificărilor în Strategie.

Un rol important în procesul de implementare a Strategiei îl are Consiliul Comunal, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a SDSE. Competențele Consiliului Comunal cu privire la implementarea Strategiei se vor axa pe:

- coordonarea activităților de implicare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor;
- promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL;
- încurajarea voluntarilor în diverse activități publice locale;
- stimularea și facilitarea cooperării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune;
- parteneriatul cu autoritatea publică locală, cu sectorul asociativ, cu agenții economici în ceea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei.

Riscuri în procesul de implementare

Riscurile și impedimentele aferente implementării Strategiei pot fi multiple, cel mai important fiind abordarea și reacția la aceste riscuri. În continuare sunt expuse acțiuni potențiale de gestionare a riscurilor cele mai probabile și cu cel mai mare potențial de influență.

Tabelul 15. Potențiale riscuri și acțiuni de gestionare

Riscuri	Acțiuni recomandate a fi întreprinse pentru gestionarea riscurilor
1. Indiferența sau/și reticență de implicare civică a membrilor comunității	➤ organizarea adunărilor generale; ➤ organizarea audierilor publice; ➤ organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice; ➤ prezentarea exemplelor de succes; ➤ desfășurarea concursurilor tematice;
2. Insuficiența resurselor financiare	➤ participarea la concursuri de proiecte; ➤ inițiative ale agenților economici de dezvoltare a parteneriatelor; ➤ crearea unor asociații obștești pentru accesarea finanțărilor; ➤ contribuția populației; ➤ aportul donatorilor;
3. Cunoștințe insuficiente în domenii necesare sau/și lipsă de specialiști	➤ pregătirea specialiștilor; ➤ motivarea specialiștilor; ➤ colaborarea cu organizațiile specializate; ➤ colaborarea cu instituțiile de învățământ; ➤ pregătirea în teritoriu;
4. Informarea redusă a populației	➤ crearea și actualizarea cu noutăți a paginii web și paginii de Facebook; ➤ crearea și gestionarea permanentă a unor chat-uri pentru băștinași; ➤ utilizarea mijloacelor mass-media; ➤ plasarea avizelor în mai multe locații; ➤ organizarea adunărilor și seminariilor; ➤ montarea mai multor panouri de informare;
5. Emigrarea populației	➤ crearea noilor locuri de muncă; ➤ îmbunătățirea sferei sociale;

Sursa: conform datelor oferite de APL

8. CAPITOLUL VIII. STRATEGIA DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Monitorizarea și evaluarea implementării SDSE a comunei Ciolacu Nou este același proces ca și monitorizarea și evaluarea activității autorității. Unica diferență este, în cazul SDSE, existența unei evaluări adiționale finale a implementării SDSE.

Responsabilă de procesul de monitorizare și evaluare a activității autorității (SDSE) este autoritatea publică locală. La solicitarea reprezentanților acestei autorități, toate subdiviziunile și instituțiile din subordine urmează să prezinte în termenul solicitat informația relevantă privind realizarea obiectivelor/acțiunilor de care aceștia din urmă sunt responsabili.

Fără monitorizare și evaluare nici cele mai bine elaborate programe nu pot fi implementate adecvat. Sunt câțiva factori care explică de ce se întâmplă așa. În primul rând, monitorizarea și evaluarea creează baza pentru ”măsurile corective”. Acestea fiind întotdeauna necesare, în special pentru documentele de politici publice pe termen mediu, precum Strategia de față. Strategiile, planurile, programele sunt întotdeauna doar previziuni, estimări, așteptări, iar realitatea este întotdeauna dinamică și schimbătoare. În al doilea rând, monitorizarea și evaluarea este necesară pentru a asigura că Strategia continuă să fie relevantă, sau cu alte cuvinte ea continuă să fie document ”vii” care se dezvoltă, adaptează și îmbunătățește. Odată ce circumstanțele se schimbă și responsabilii de implementare ating rezultatele inițiale, documentul urmează să fie actualizat pentru a continua să fie relevant. Astfel, monitorizarea și evaluarea asigură responsabilizarea echipei de implementare.

Monitorizarea și evaluarea este un proces foarte complex și acesta necesită aptitudini și investiții. De aceea acest sistem, ca și oricare alt sistem de management, se introduce și adaptează treptat într-un proces continuu, necesitând investiții, testări practice și îmbunătățiri. Doar atunci când monitorizarea și evaluarea devine o parte indispensabilă a activității zilnice, putem considera că sistemul a fost implementat adecvat, totodată, investițiile în monitorizare și evaluare trebuie să continue.

Monitorizarea și evaluarea este des percepută ca un fel de inspecție care poate duce la sancționare pentru greșeli sau neatingerea obiectivelor. Aceasta este cu adevărat o fază a managementului care deseori este numită ”control”. Totodată, monitorizarea și evaluarea trebuie să fie percepută ca o oportunitate pentru o înțelegere atotcuprinzătoare și onestă a ”ce se poate de realizat mai bine”.

Monitorizarea implementării

Procesul de monitorizare a strategiei constă în supravegherea procesului de implementare și gradul de îndeplinire a indicatorilor de rezultat a obiectivelor strategice și a obiectivelor specifice.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Strategiei de dezvoltare socio-economică, monitorizarea implementării Strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Strategiei (CIS). Componenta acesteia va fi asigurată reprezentarea tuturor actorilor implicați în dezvoltarea comunei:

- consiliul comunal - președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului;
- primărie - primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef;
- comunitatea oamenilor de afaceri - reprezentanții principalelor structuri economice locale;
- instituțiile sociale - directorii gimnaziului și al grădiniței de copii, medicul-șef;
- organizațiile asociative - reprezentanți ai asociațiilor obștești ce activează în comună.

Monitorizarea reprezintă o analiză continuă și permanentă a progreselor la implementarea activităților și proiectelor. Acest proces se va efectua în baza acțiunilor incluse și a rezultatelor propuse

în planurile anuale de activitate, care la rândul lor reies din obiectivele SDSE. Rapoarte de monitorizare vor fi elaborate lunar/trimestrial/semestrial în vederea identificării gradului de atingere a rezultatelor anuale și a necesității efectuării unor măsuri corective în perioada care urmează. Aceste rapoarte sunt rapoartele regulate de monitorizare ale activității autorității și nu rapoarte adiționale.

În cazul în care procesul de monitorizare identifică necesitatea realizării câtorva măsuri corective, acestea se includ fie în planul anual al autorității pentru anul următor, fie se propune și se efectuează modificarea în SDSE a comunei Ciolacu Nou. În cazul în care procesul de monitorizare va identifica faptul cărealizarea acțiunilor anuale și, astfel și a obiectivelor SDSE, se derulează în conformitate cu așteptările inițiale, aceasta urmează să fie stipulat în informația care se include în raportul anual de evaluare a activității autorității.

Monitorizarea este responsabilitatea persoanelor din autoritatea publică care implementează planurile anuale, acest fapt asigură responsabilitate și transparență.

Evaluarea implementării

Evaluarea implementării Strategiei este o analiză sistemică și mai detaliată decât monitorizarea, deoarece de această dată se identifică și cauzele/factorii care au influențat succesul sau insuccesul realizării în vederea propunerii de măsuri corective mai substanțiale pentru anul următor.

Evaluarea anuală este aceeași evaluare regulată pe care autoritatea o efectuează anual în baza planului anual al autorității. Acest proces se va realiza la finele anului și va rezulta în raportul anual de evaluare a activității autorității. Raportul anual de evaluare va indica atât realizările cât și eșecurile privind implementarea planului anual și atingerii rezultatelor anuale (indirect a obiectivelor SDSE). Totodată, procesul de evaluare identifică aspecte ale obiectivelor realizate anul precedent și acele aspecte care urmează să fie planificate pentru anul următor. În acest sens, raportul de evaluare va servi drept bază pentru planificarea activităților pentru anul viitor (planul anual de acțiuni pentru următorul an). Raportul la fel poate indica necesitatea modificării obiectivelor, programelor, indicatorilor de rezultat în cazul schimbării circumstanțelor și contextului de implementare.

Evaluarea finală a SDSE se realizează la finele ultimului an de implementare și servește ca bază pentru elaborarea următorului SDSE pentru următoarea perioadă de planificare. Scopul acestei evaluări este identificarea nivelului de realizare a obiectivelor SDSE, impactul ca urmare a realizării acestora, schimbările care s-au produs la compartimentul probleme pe care programele sectoriale urmau să le soluționeze și altele. Totodată, evaluarea finală include analiza contribuției generale a autorității la realizarea scopurilor raionale, regionale, sectoriale, naționale prin realizarea obiectivelor SDSE a comunei Ișcălău și recomandări pentru următoarea SDSE.

Evaluarea finală a SDSE va include rezultatul consultărilor interne (auto-evaluare) și externe în vederea obținerii opiniei celor din exterior, cât și în vederea asigurării unei evaluări mai obiective și imparțiale. La fel pot fi implicați și experți din exterior pentru a contribui la raportul de evaluare final. Calitatea raportului de evaluare a SDSE va determina și calitatea SDSE pentru perioada ulterioară.

Raportarea implementării

Raportarea implementării Strategiei de dezvoltare se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către persoanele responsabile a rapoartelor trimestriale către CIS, privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual, CIS va prezenta Consiliului Comunal raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiarii sau instituțiile specializate, se va stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingerea obiectivelor stabilite.

9. CAPITOLUL IX. IMPACTUL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI

Cele mai importante rezultate pe care Strategia le va avea asupra comunității sunt prezentate în continuare separate pe fiecare domeniu.

Mediul

Dezvoltarea durabilă a comunei implică în primul rând o responsabilitate mai mare față de mediu. În acest sens se vor implementa proiecte și se vor întreprinde acțiuni destinate soluționării problemelor comunitare care vizează direct și indirect mediul. Printre activitățile planificate în acest sens, pot fi enumerate: soluționarea problemei de aruncare a deșeurilor în locuri neautorizate, utilizarea rațională a resurselor naturale, integrarea cerințelor de mediu în deciziile economice și sociale, susținerea practicilor sustenabile de mediu, eficientizarea proceselor de producție prin tehnologii nepoluante, promovarea agriculturii organice, managementului eficient al deșeurilor, cultura de consum, organizarea activităților menite să crească gradul de conștientizare în rândul cetățenilor a practicilor ecologice și prietenoase mediului, altele.

Infrastructura

Cu ajutorul proiectelor de dezvoltare implementate, comunicațiile rutiere ce facilitează accesul înspre și dinspre Comună vor fi îmbunătățite, iar rețelele de apă vor fi renovate și vor asigura cu apă întreaga populație și agenții economici care își vor desfășura activitatea în cadrul comunei. Edificiile publice vor fi modernizate și izolate termic pentru a îmbunătăți eficiența energetică și a reduce consumul de resurse energetice. Calitatea aerului, apei și solului vor fi îmbunătățite prin amenajarea, îngrijirea și salubritatea spațiilor verzi și a resurselor acvatice din Comună. Efectul negativ al gunoiștilor va fi înlăturat datorită colectării diferențiate a gunoiului și transportarea acestuia la gunoiște amenajată.

Economia

Dezvoltarea economică continuă a comunei este una dintre prioritățile Strategiei. Domeniile identificate și analizate sunt orientate către dezvoltarea unei economii locale specializate, și anume creșterea vacilor și majorarea numărului acestora pentru obținerea produselor lactate. De asemenea, afacerile agricole la fel continuă să se modernizeze cu tehnologii și tehnici noi. Are loc diversificarea afacerilor în domenii noi, precum sunt afacerile turistice, menite să sporească atractivitatea Comunei și să popularizeze natura unică și specifică locului. Mai mult, acțiunile și activitățile economice vor avea ca efect creșterea gradului de ocupare al forței de muncă, ce vor duce la creșterea veniturilor și, implicit, a consumului în Comună, adică a fluxului bănesc.

Social

Prin implementarea etapizată a Strategiei de dezvoltare se urmărește dezvoltarea domeniilor următoare: social, cultural și educativ. Strategia este orientată atât către infrastructura de susținere a acestor domenii, cât și asupra activităților specifice în cadrul acestui Strategii de dezvoltare. O sarcină aparte a acesteia este susținerea și dezvoltarea sectorului asociativ din domeniile social, cultural și de educație, precum și implicarea activă a societății civile. De asemenea, conceptul strategic susține, alături de administrație, implicarea societății civile la actul decizional, prin asociații obștești. Crearea unui parteneriat de tip gimnaziu - antreprenori va ajuta la creșterea capacității de adaptare a tinerilor la piața muncii și dezvoltarea spiritului antreprenorial al acestora.

Cultural

Cu un potențial pe termen lung și cu implicații economice pozitive, Strategia include și activități destinate revitalizării culturale și promovarea Comunei ca o destinație turistică. Proiectele ar veni să susțină valorificarea patrimoniului istoric, încurajarea activităților culturale, dezvoltarea turismului rural. Strategia de dezvoltare își propune transformarea comunei într-una atractivă din punct de vedere a investițiilor în activități recreative și al infrastructurii rurale

10. ANEXE

Anexa nr. 1 Planul anual de activitate

Structura recomandată a planului anual al autorității publice

Nr. crt.	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen de realizare	Responsabil	Document de referință
Obiectivul nr.1:					
Riscuri: <i>[riscurile interne și riscurile externe aferente realizării obiectivului]</i>					
1.					
2.					
1.1.	...	<i>[rezultatul acțiunii și ținte anuale]</i>	<i>[luna în care realizarea acțiunii va fi completă]</i>	<i>[subdiviziune/funcționar public]</i>	<i>[documentul de referință și detaliile privind angajamentul (capitol, alineat, punct etc.)]</i>
1.2.			...		

Anexa nr. 2 Lista de verificare pentru monitorizare

Acest formular se recomandă pentru utilizare regulată la monitorizare lunară/trimestrială pentru asigurarea că toate sarcinile sunt realizate conform celor planificate.

Reguli de completare:

1. Coloana „Statutul” se completează cu 1 din următoarele 4 calificative: „realizat”, „parțial realizat”, „suspendat”, „anulat”.
2. Coloana „Comentariul” se completează după caz de către responsabilul de monitorizare.

Lista de verificare utilizată la monitorizare.

Nr. ord.	Sarcini	Statutul	Comentariul
1.	Indicatorii pentru monitorizarea rezultatelor anuale există și sunt relevanți		
2.	Toată informația privind implementarea planului anual în perioada precedentă este colectată și formulată corespunzător		
3.	Informația colectată este organizată în conformitate cu rezultatele anuale specifice		
4.	Analiza informației realizată pentru toate rezultatele anuale și indicatorii acestora		
5.	Concluziile de monitorizare formulate pentru fiecare din rezultatele anuale planificate și indicatorii acestora		
6.	Măsuri corective propuse, cu acțiuni concrete pentru realizare în perioada ce urmează		
7.	Modificările eventuale ale rezultatelor anuale sau a termenelor limită propuse		
8.	Planul pentru monitorizarea ulterioară pregătit		

Anexa nr. 3 Lista de evaluare pentru evaluarea anuală

Acest formular se recomandă pentru utilizare la finele anului pentru a ne asigura că evaluarea este efectuată adecvat.

Reguli de completare:

1. Coloana „Statutul” se completează cu 1 din următoarele 4 calificative: „realizat”, „parțial realizat”, „suspendat”, „anulat”.
2. Coloana „Comentariul” se completează după caz de către evaluator.

Lista de evaluare utilizată la evaluarea anuală.

Nr. ord.	Sarcini	Statutul	Comentariul
1.	Indicatorii pentru evaluarea rezultatelor anuale există și sunt relevanți		
2.	Toată informația privind implementarea planului anual este colectată și compilată		
3.	Informația colectată și compilată este organizată în conformitate cu rezultatele anuale și indicatorii acestora		
4.	Analiza informației este realizată pentru toate rezultatele anuale și indicatorii acestora		
5.	Concluziile evaluării formulate pentru toate rezultatele anuale și indicatorii acestora		
6.	Legătura între rezultatele anuale și obiectivele SDSE analizată în vederea evaluării în ce măsură obiectivele SDSE au fost realizate		
7.	Legătura între obiectivele și contribuția acestora la scopurile programelor analizate		
8.	Concluziile finale ale evaluării formulate		
9.	Măsuri corective adecvate propuse, cu acțiuni clare ce urmează de întreprins anul viitor		
10.	Propuneri/ recomandări pentru următorul Plan de acțiuni anual formulate (inclusive eventualele modificări la SDSE)		
11.	Consultări interne și externe realizate		
12.	Raportul de evaluare definitiv		
13.	Raportul de evaluare aprobat de conducere		
14.	Plan anual de acțiuni pentru următorul an elaborat		
15.	Plan anual de acțiuni pentru următorul an aprobat		

Anexa nr. 4 Structura raportului anual de evaluare

Structura recomandată a raportului anual de evaluare cuprinde 4 capitole și 2 anexe:

1. Sumar executiv

Prezentarea pe scurt a aspectelor de bază ale raportului de evaluare (maxim 1-2 pagini). Textul sumarului trebuie să fie suficient pentru obținerea informației de bază fără a citi raportul în întregime

2. Implementarea planului anual de acțiuni

Explicarea procesului de monitorizare și evaluare utilizat pe parcursul anului (inclusiv sursa informațiilor, metodele analitice utilizate, cât și procesele consultative). Prezentarea pe scurt a rezultatelor anuale și modalitatea, nivelul de atingere a acestora (în baza indicatorilor de rezultat). Prezentarea realizărilor de bază pe parcursul anului. Explicarea provocărilor și problemelor de bază.

3. Consecințele pentru SDSE

Indicarea contribuției de bază pentru realizarea obiectivelor SDSE și contribuția la realizarea scopurilor de program. Propuneri de modificări a obiectivelor SDSE, în caz de necesitate.

4. Recomandări pentru Planul anual de acțiuni următor

Măsurile corective și învățături care urmează să fie luate în considerație pentru anul următor. Modificările eventuale în procesul de monitorizare și evaluare pentru anul viitor.

Anexe:

- Planul anual de acțiuni precedent.
- Propuneri pentru planul anual de acțiuni următor.

Anexa nr. 5 Structura raportului anual de evaluare

Structura recomandată a raportului anual de evaluare cuprinde 3 capitole și 2 anexe:

1. Sumar executiv

Prezentarea pe scurt a aspectelor de bază ale raportului de evaluare (maximum 1-2 pagini). Textul sumarului trebuie să fie suficient pentru obținerea informației de bază fără a citi raportul în întregime

2. Descrierea Obiectivelor PDS și a realizărilor de bază

Descrierea metodelor/procedurilor și datelor utilizate pentru evaluarea finală a SDSE (de inclus descrierea pe scurt a activităților realizate pentru consultări interne și externe, cât și implicarea eventual a experților din exterior). Descrierea scurtă a obiectivelor SDSE, legătura acestora cu Scopurile programelor și cum obiectivele SDSE au fost transpuse în rezultate anuale. Prezentarea nivelului de realizare a obiectivelor SDSE (în conformitate cu indicatorii de performanță ale Obiectivelor SDSE). Explicarea contribuției autorității la atingerea scopurilor programelor sectoriale (inclusive provocări și probleme). Tabela cu evaluarea finală. Descrierea provocărilor și problemelor de bază.

Tabela pentru evaluarea finală a SDSE Obiectivul strategic nr.1					
Obiectivul Specific 1.1 (formularea)					
Indicatorii de performanță	Responsabilul	Instrumentele	Nivelul de realizare	Provocările de bază	Recomandări pentru acțiuni ulterioare
Comentarii adiționale					
Obiectivul Specific n... (formularea)					
Indicatorii de performanță	Responsabilul	Instrumentele	Nivelul de realizare	Provocările de bază	Recomandări pentru acțiuni ulterioare
Comentarii adiționale					

Explicații pentru utilizarea tabelii:

- Indicatorii de performanță, responsabilul și instrumentele: aceleași ca și în SDSE.
- Nivelul de realizare: măsura în care obiectivul SDSE a fost realizat (fie calificativ textual - parțial, integral realizat, nerealizat; fie în procente).
- Provocările de bază: lista problemelor, provocărilor și obstacolelor de bază (dacă este cazul pentru explicații mai detaliate, urmează să se includă în Comentarii adiționale).
- Recomandări pentru acțiuni ulterioare – în cazul în care Obiectivul SDSE nu a fost realizat și implementarea lui trebuie să continue sau în cazul în care este un nou Obiectiv SDSE care derivă din realizarea celui actual.
- Comentarii adiționale: loc pentru oferirea detaliilor privind realizările, provocările, cât și unele detalii/explicații privind recomandări pentru acțiuni ulterioare.

3. Recomandări pentru următorul SDSE

Indicarea principalelor lecții învățate pentru elaborarea SDSE următor (cât și propuneri pentru eventualele modificări în Metodologia sau Ghidul pentru elaborarea SDSE). Propuneri pentru eventualele modificări în procedurile de monitorizare și evaluare pentru următorul SDSE.

Anexe:

- Planuri anuale pentru toți 3 ani de implementare a SDSE.
- Propuneri pentru următorul SDSE.

Anexa nr. 6 Rolurile actorilor locali în implementarea strategiei

Primăria comunei Ciolacul Nou are rolul central în implementare strategiei și responsabilitatea directă de implementare a strategiei. În acest scop, primăria va utiliza atribuțiile și competențele întregului aparat. Pentru asigurarea implementării, primăria va adopta o atitudine proactivă de identificare și atragere a resurselor necesare pentru acțiunile planificate și va facilita relațiile cu eventualii donatori.

Consiliul Comunal al comunei Ciolacul Nou, va susține implementarea strategiei prin adoptarea deciziilor necesare atât în cadrul exercițiilor bugetare anuale cât și în cadrul unor acțiuni neplanificate. De asemenea, membrii consiliului vor face dovadă de responsabilitate socială și atitudine favorabilă dezvoltării comunității prietenoase vârstei și în toate celelalte activități curente pe care le desfășoară.

Comitetul Coordonator Local a fost implicat activ la etapa de analiză a problemelor din comunitate și de elaborare a Planului de acțiuni pentru rezolvarea problemelor identificate. La etapa de implementare, Comitetul coordonator va monitoriza participativ implementarea planului de acțiuni. Comitetul mai are rol de de suport cu atribuția de creștere a gradului de conștientizare din partea populației a importanței comunității prietenoase vârstnicilor și respectiv asigurarea unui grad sporit de susținere a acțiunilor propuse în plan.

Grupul de inițiativă Locală este responsabil de implementarea unui șir de acțiuni (expres prevăzute în planul de acțiuni) care vizează organizarea și desfășurarea de activități cu implicarea vârstnicilor, care implică responsabilități de mobilizare, promovare și mediatizare în cadrul comunei Ciolacul Nou.

Toți actorii menționați din comuna Ciolacul Nou se vor implica în acțiuni de schimb de informații și experiență la toate nivelurile cu alte localități în care s-au implementat sau urmează să se implementeze strategii similare, pentru a construi o abordare regională unei comunități prietenoase vârstei.

Resursele

Acțiunile incluse în strategie vor fi realizate prin intermediul resurselor alocate din bugetul local, contribuția voluntară a localnicilor, dar și prin atragerea și direcționarea surselor extrabugetare oferite de partenerii de dezvoltare.

Una din sursele importante de luat în considerare pentru susținerea acțiunilor incluse în planul de acțiuni este proiectul „Îmbătrânire și Sănătate” implementat de către AO „CASMED” cu suportul financiar al Crucii Roșii din Elveția.

Monitorizarea

Strategia este construită în baza abordării de management orientat pe rezultate. Această abordare pune accent pe atingerea rezultatelor scontate pentru soluționare problemelor identificate la etapa de analiză a situației vârstnicilor din comună. Din acest motiv, monitorizarea implementării strategiei va fi realizată în măsură mai mare prin verificarea indicatorilor de rezultat și în măsură mai mică a indicatorilor de proces.

Controlul asupra implementării strategiei revine Primăriei comunei Ciolacul Nou, care va colabora cu părțile interesate interne și externe pentru a îndeplini obiectivele.

Progresul implementării strategiei va fi monitorizat și revizuit anual prin:

- Feedback informal de la comunitate sau prin sondaje comunitare.
- Monitorizarea regulată a schimbărilor din comună și din mediului extern, care ar putea determina modificarea acțiunilor planificate.
- Rapoarte anuale de progres a implementării strategiei: Rapoartele vor fi întocmite în formă liberă, cu verificarea exhaustivă a indicatorilor de progres incluși în planul de acțiuni.

MULȚUMIM ECHIPEI PENTRU COLABORARE !